

DRAUGAS

PERIODICALS
January 11,
Vol. LXXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, SAUSIO – JANUARY 11, 2002

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 01/10/02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 •

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr.7

Kaina 50 c.

Lietuva nepasinaudojo Karaliaučiaus karinio patikrinimo teise

Vilnius, sausio 10 d. (BNS) — Lietuva praėjusiais metais nepasinaudojo tarptautinių ir dvišalių susitarimų teikiama galimybe nusistatyti savo karinių inspekcijų ir Rusijos karines pajėgas patikrinti, kaip ten laikomasi įprastinės ginkluotės ribojimo susitarimų.

Krašto apsaugos ministerijos Gynybos štabo viršininkas pulkininkas Antanas Jurgaitis paaiškino, jog praėjusiais metais buvo ruošiamas Lietuvos karinių inspekcijų vizitas į Karaliaučiaus sritį, tačiau Rusijos pusė šio vizito atsisakė. „Pagal susitarimus, vizitas gali įvykti tik abiem šalims dėl jo susitarus, todėl Rusija pasinaudojo teise vizitą atidėti“, sakė A. Jurgaitis.

Lietuva gali siūsti karines komisijas ir patikrinimus į kitas valstybes pagal Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos narių pasirašytą daugiašalį susitarimą, vadi-

namąjį Vienos dokumentą, kuriame yra numatytos karinių pajėgų koncentracijos bei karinio pobūdžio veiklos ribojimo kontrolės priemonės.

Lietuva taip pat turi dvišalius susitarimus su Rusija ir Baltarusija dėl vadinamųjų „papildomų pasitikėjimo priemonių“ — informacijos teikimo pagal įprastines ginkluotės apribojimo Europoje sutarties formatą.

Pagal Vienos dokumentą, siekdamas didesnio abipusio pasitikėjimo ir saugumo, valstybės dalyvės kasmet keičiasi informacija apie savo karinius dalinius, jų veiklą, be to, yra numatytos kvotos siųsti duomenų patikrinimo komisijas į iš anksto sutartą kitos valstybės rajoną, kuriame tikrinami ten esantys kariniai daliniai.

Rusija jau yra pasinaudojusi teise atsiųsti savo atstovus tikrinti Lietuvos ginkluotąsias pajėgas.

Ketvirtadienį Vilniaus meras Artūras Zuokas įteikė apdovanojimus šventinio miesto aplinkos konkurso nugalėtojams, kuriais pripažintos parduotuvė „Eskada“, UAB „Rotušės Floraitė“, firma „Užuolaidų studija“, AB „Lelija“, AB „Lėvuo“ parduotuvė „Imitiz“ ir UAB „Nijolė ir partneriai“. Vilniaus kailių salonas „Nijolė“, taip pat AB „Ogmios centras“, UAB „Bite GSM“, AB „Lietuvos telekomas“, UAB „OmniTel“ prekybos salonus. Konkursas vyko nuo lapkričio vidurio iki gruodžio pabaigos. Profesionalų dailininkų ir architektų komisija vertino konkurso dalyvių projektų išraiškumą, patrauklumą, estetiką ir poveikį miesto įvaizdžiui. Vertinant parduotuvės vitrinas, buvo atsižvelgiama, kaip jose išdėstytos prekės dera su šventiniu papuošimu, o vertinant pastatų fasadus, — į architektūros medžiagų ir šviesos santykį.

Nuotr.: „OmniTel“ vitrinėje šventių metu šiltai gyveno triušų šeima. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

* Susiklosčius neplanuotoms aplinkybėms, NATO karinė vadovybė paprašė Lietuvą iki metų pabaigos misijoje Pietryčių Europos regione palikti Lietuvos karinių oro pajėgų (KOP) transporto lėktuvą „An-26“. NATO jungtinių pajėgų Europoje vyriausioji vadovybė nėra užtikrinta, ar atvyks Bulgarijos KOP transporto lėktuvas, kuris turėtų pakeisti Lietuvos orlaivį. „Kai NATO mūsų prašo, o mes galime — tai labai didelis politinis plusas Lietuvai, kaip kandidatėi į NATO“, sakė Lietuvos krašto apsaugos viceministras Jonas Gečas. NATO pernai rudenį dėl tos patios priežasties jau prašė Lietuvą praleisti lėktuvą „An-26“ buvimą taikos tarnyboje, nes ir tuomet nesulaukė Lietuvos žadėjusio pakeisti Bulgarijos lėktuvo. (BNS)

* Jau šį mėnesį Lietuvos gyventojai gaus gerokai didesnes sąskaitas už šildymą, nes šaltą gruodį būstams šildyti sunaudota daugiausia energijos. Gal todėl didžiųjų miestų šilumos tinklų vadovai gali pasigirti įspūdingais atlyginimais. Kai kurių šilumą tiekiantį bendrovę generalinių direktorių algos siekia net 9,000 litų. (R. Elta)

* Kauno miesto taryba dar spalio pabaigoje nusprendė leisti organizuoti pagrindinio šilumos gamintojo — Kauno elektrinės pardavimo procedūras. Nei Prezidentūros, nei vyriausybės nesudomino toks Kauno valdžios žingsnis, priešingai nei sostinės nutarimas išnuomoti „Vilniaus šilumos tinklus“. Prancūzijos bendrovei, nors dėl kauniečių sprendimo ateityje miestą turės pirkti šilumą iš privataus monopolininko. Gal tyliama todėl, kad pardavusi gamybos filialą, „Kauno energija“ gaus lėšų grąžinti jai ankstesniųjų vyriausybės primestas „Lietuvos energijos“ skolas? (KD, Elta)

* „Lietuvos žinių“ žurnalistas Šiauliuose rado moterį, kuri kovojo ir laimėjo nelygyje kovoj su Lietuvos medikų klanu. 23 metų šiaulietė Lina Jankauskienė tapo pirmąja medikų sužalota pacientė, per teismą išsireikalaus bent dalinį žalos atlyginimą — jai buvo išmokėta 15,000 litų. (VŽ, Elta)

* Panevėžio rajone trečiadienį rastos vieno „tulpinų“ gaujos narių lavonos. Manoma, kad tai — paslaptingo mis aplinkybėmis 1999 m. kovo 5 d. dingęs Saulius Janonis. Palaikai buvo rasti tvėnkinyje prie „tulpinų“ dvaro. Pareigūnai žinojo, kad S. Janonis yra nužudytas, įkištas į statinę ir paskandintas. Apie tai jiems papasakojo su teisės saugininkais sutikęs bendradarbiauti buvęs „tulpinų“ narys, dalyvavęs ne vienoje egzekucijoje. Pasak pareigūnų, su vyriškiu buvo susidorota pagal Sicilijos mafijos tradicijas: jo kojos buvo įbetonuotos ir skiedinys statinė, svarstis sverė keliasdešimt kilogramų. S. Janonis buvo pašalintas, bendrams įtarus, jog jis pradėjo bendradarbiauti su policija. (BNS)

V. Landsbergis ragina neatimti gražintinų namų

Vilnius, sausio 10 d. (Elta) — Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas, Seimo narys Vytautas Landsbergis ragina valdantįjąją Socialdemokratų partiją nedaryti antikonstitucinių ir Lietuvai kaip demokratinę valstybę kompromituojančių veiksmų.

Prie tokių veiksmų konservatorių vadovas priskiria partotini gražintinų namų atėmimą, numatytą Seime priimtose Nuosavybės teisių ir išlikusių nekilnojamųjų turto atkūrimo įstatymo pataisose.

* Šiomet Lietuvos savivaldybėms vyriausybė jau grąžino 64 mln. litų skolų, susikaupusių nuo 1997 m. Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidento Bronio Ropės duomenimis, vyriausybė savivaldybėms skolinga daugiau kaip 600 mln. litų. (R. Elta)

* Vinos savivaldybės jau gavo lėšas moksleivio krepšeliui finansuoti už sausio mėnesį. Kaip pranešė Švietimo ir mokslo ministerija, savivaldybės mervista 87 mln. litų, t.y. viena dvyliktoji visų šiais metais moksleivių krepšeliui numatytų lėšų. Didžioji savivaldybės pervestos sumos dalis skirta sausio mėnesio mokytojų atlyginimams, likusioji — pedagogų kvalifikacijos tobulinimui, vadovėliams, mokyklos priemonėms ir kt. Nuo šių metų pradėjus įgyvendinti mokyklų finansavimo reformas nuostatas, pinigai mokykloms skiriami nebe pagal klasių kompleksą, bet pagal moksleivių skaičių. (BNS)

* Alytaus miesto savivaldybėje nuo šiol valdininkus bus galima rasti ir per pietų pertrauką. Savivaldybės administratorius Feliksas Džiautas nusprendė, kad labiausiai žmonių lankomuose skyriuose per pietų pertrauką turi budėti po vieną darbuotoją. „Alytuje yra nemažai be pietų pertraukos dirbančių įstaigų ir bendrovių, o kai kurie savivaldybėje reikalų turintys žmonės iš savo darbo išeiti ir juos sutvarkyti gali tik per pietų pertrauką“, sakė F. Džiautas. (L.R. Elta)

Šeštadienį neeiliniame Seimo posėdyje šis teisės aktas, prezidento sustabdytas kaip antikonstitucinis, bus pateiktas Seimui pakartotinai svarstyti. Valdantiosios daugumos atstovai yra viešai pareiškę, jog mėgins atimti prezidento veto.

„Šiuo metu LSDP, vadovaujama Algirdo Brazausko, užsimojo vėl atimti kadaise sovietų neteisėtai atimtą ir teisiškai savininkams jau sugrąžintą turtą. Tai antikonstitucinis ir Lietuvai kaip demokratine valstybę kompromituojantis veiksmas“, rašoma V. Landsbergio pareiškime. Konservatoriai abejoja, ar šiuo veiksmu siekiama „vien pamaloninti kelis šimtus nomenklatūros bičiulių, LSDP rėmėjų iš Kauno“.

V. Landsbergio nuomone, „prisimanyta“ nuomininko „teisė“ atimti savininko nuosavybę nieko bendra neturi su visuotiniai ginamomis žmogaus teisėmis.

„Kas kita būtų siekis 'surišti grobimų' (poviazat grabezom) naują seną pobūdžio daugumiečių partiją, surišti tarpusavy balsuojančius už neteisėtą ir dar platesnį sovietų pasilgusių nostalgikų ratą“, rašoma V. Landsbergio pareiškime. Jame pabrėžiama, kad „tai politinis tikslas, gliauli žalingas teisinės valstybės pamatams ir demokratijos dvasiai“.

„Geriau to nedaryti, nekompromituoti nei valstybės, nei A. Brazausko“, rašo V. Landsbergis.

* Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) valdyba nusprendė siekti glaudesnio bendradarbiavimo su Centro sąjunga (CS) būsimuose savivaldybių ir Seimo rinkimuose, tačiau kol kas jokių konkrečių sprendimų nėra priimta. LLS ir CS yra sudariusios darbo grupes, kurios turės derėtis dėl galimo bendradarbiavimo. Seime yra 3 CS atstovai, kurie šiuo metu su trimis moderniaisiais krikščionimis demokratais ir dviem Lietuvos lenkų rinkimų akcijos atstovais su-

Tėvynėje pasižvalgius

* Lietuvos liberalų sąjungos vadovas Eugenijus Gentvilas ketvirtadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje pareiškė, jog liberalai kandidatą į prezidentus iškelia iš savo gretų, o ne „iš šalies“. „Prezidentą atrasiame Lietuvoje tarp liberalų“, pareiškė E. Gentvilas, atmesdamas buvusio LLS vadovo ir buvusio premjero Rolando Pakso kaltinimus, jog liberalai ketina kandidatų į prezidentus kelti „žmogų iš šono“. E. Gentvilas pabelgė, jog svarstoma galimybė paremti dabartinio prezidento kandidatūrą. (BNS)

* Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) frakcijos Seime narys Vytautas Kvietkauskas įstojo į partijos gretas, jo prašymą įstoti į partiją antradienį patenkino NS Vilniaus miesto skyriaus taryba. „De facto visada buvau vadinamas socialliberalu. Nusprendžiau, kad dabar pats metas apiforminti tai ir de jure. Manau, kad yra garbė būti šios partijos nariu“, sakė V. Kvietkauskas, paklaustas apie savo sprendimo motyvus. Tuo tarpu kai kurių NS frakcijos narių nuomone, V. Kvietkauskas įstojo į partiją, nes ketina siekti ir partinio posto vasario 9 d. vykstantiems NS suvažiavime. (BNS)

* 67,3 proc. Lietuvos gyventojų mano, kad JAV „Williams International“ veikla Lietuvoje yra nesėkminga. 23,5 proc. įsitikinę, kad bendrovė „Williams“ veikia gerai. Blogiausiai „Williams International“ veiklą vertina vyrai, didžiųjų miestų gyventojai, aukštąjį išsilavinimą turintys bei didesnes pajamas gaunantys asmenys. 39 proc. apklaustųjų suabejojo „Williams International“ darbuotojų profesionalumu, tačiau beveik trečdalis dėl nesėkmių buvo linkę kaltinti Lietuvos vyriausybę ir valdininkus. (BNS)

daro Jungtinę frakciją. Iš liberalų frakcijos praėjusių metų pabaigoje pasitraukus vienuolikai narių, joje liko 23 parlamentarai. (BNS)

* Įvairios apklausos liudija, kad šiaurinėmis jaunimui menkai rūpi politika. Išsismokslinimas bei individualių galimybių įgyvendinimas jam kur kas svarbesnė nei bendrų kartos ar visuomenės problemų sprendimas. Tačiau du trečdaliai jaunų žmonių įsitikinę, kad padėti jiems, ypač ieškant darbo, turi ne kas kitas, o valstybė. (KD, Elta)

* Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas Algirdas Sysas siūlo teisėjams nebemokėti vadina mojo „tryliktojo atlyginimo“, nes jis nenumatytas nei politikams, nei valstybės tarnautojams. „Jei tos nuostatos negalioja nei vienai grupei, teisėjai neturėtų būti išskiriami“, sakė jis. Pasak A. Syso, socialinė neteisybė dar labiau padidėtų, jei teisėjai gautų ir papildomą atlyginimą, ir papildomas iki 2 savaičių trunkančias atostogas, kurios numatytos šiuo metu Seime svarstomame naujos redakcijos Teismų įstatyme. (BNS)

* Apie 100 Vytauto Didžiojo Jėgerio bataliono ir dvidešimt Juozo Vitkaus indrėdžių bataliono karių atsiųsti į Savivaldybės Komunalinio ūkio prašymą, pagelbėti tvarkant Kauną. Kariai valė sniegą ir ledą nuo pėjų bei visuomeninio transporto stotelėse. Jėgeriai per dieną atliko visus numatytus darbus. Jų vadai sakė, kad ir ateityje ketina padėti miestui.

* Buvęs premjeras Adolfas Šleževičius leidžia knygą apie laimėtą bylą prieš Lietuvos valstybę Europos žmogaus teisių teisme. Knyga „Europos teisingumas — prieš lietuvišką Temidą“ jau atiduota spausdinti ir po 2 savaičių turėtų būti pradėta platinti. Tai 550 puslapių dokumentų rinkinys apie A. Šleževičiaus, kuris vadovavo LDDP vyriausybei, bylinėjimąsi su Lietuva. Knyga leidžiama iš lėšų (10,000 Lt), kurias Europos žmogaus teisių teismas Strasbūre nurodė Lietuvai išmokėti A. Šleževičiui kaip moralinę kompensaciją. (BNS)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Vašingtonas. JAV paskelbė naująją branduolinę strategiją, kurioje siūloma per dešimtmetį gerokai sumažinti jų branduolinių arsenalą ir tuo pačiu metu plėtoti pažangius įprastinius ginklus bei priešraketinę gynybą. Strategijoje atsižvelgiama į prezidento George W. Bush pasiūlymus sumažinti JAV turimas strategines branduolines galvutes nuo 6,000 iki 1,700-2,200, kam pritaria ir Rusija, pateikusi panašių pasiūlymų. Aukšto rango Pentagono pareigūnas, pristatydamas planus, pareiškė, kad sumažinimas visiškai bus įgyvendintas iki 2012 metų, o iki 2007 metų galvūčių skaičius pasieks 3,800. Šia strategija norima pasiekti didžiausią lankstumą rengiantis naujais XXI amžiaus iššūkiams bei atsisaikyti šaltojo karo metais skirtą didelio dėmesio branduoliniam atgrasymui.

Islamabadas. Pirmieji 20 „al Qaeda“ ir Talibano belaisvių, kuriuos Afganistane sulaukė JAV specialiosios pajėgos, ketvirtadienį buvo išskraidinti iš Kandaharo į JAV karo laivyno bazę Kubos Guantanamo įlankoje. JAV karinė bazė užima 115 kv km plotą, joje šiuo metu yra 2,700 kariškių ir civilių.

Kabulas. Trijų buvusių Talibano ministrų, kurių ieško JAV, istorija ketvirtadienį tapo dar painesnė, nes Afganistano pareigūnas, anksčiau sakęs, kad šie ministrai pasidavė, pradėjo kalbėti kiek kitaip. Vašingtonui aiškinantis, kas nutiko minėtiems buvusiems ministrams, Kandaharo gubernatoriaus Gulo Agha Sherzai atstovas spaudai Khalid Pashtoon sakė, kad pasidavė tik vienas ministras, kuris dabar yra Pakistane. Kitų dviejų asmenybės esą buvo nustatytos klaidingai. Nesuipratimai dėl talibų ministrų ir galimas vietos vadų susitarimas juos paleisti iškėlė klausimų dėl Kabulo laikinosios administracijos sugebėjimo kontroliuoti kitus regionus ir dėl vietos karo vadų vaidmens ieškant žlugusio Talibano vadų.

Islamabadas. Pakistano pietvakariuose sudužus JAV jūrų pėsčiųjų korpuso degalų pildymo lėktuvui „KC-130“, žuvo septyni jo igulos nariai — tai daugiausiai amerikiečių aukų pareikalavusi nelaimė nuo JAV karo su terorizmu pradžios. Trečiadienį vakare Pentagonas pranešė, kad lėktuvui įsirėžė į kalną žuvo visi jo igulos nariai.

Kabulas. Afganistano laikinasis vadas Hamid Karzai trečiadienį išspareigojo gerbtį rinkos ekonomikai ir žodžio bei spaudos laisvę. Pirmą kartą nuo prisiekimo gruodžio 22 d. per televiziją kreipdamasis į gyventojus, H. Karzai sakė, kad jo administracija „remia laisvąją rinką“. „Vyriausybė mažiau kišis į ekonomikos reikalus. Tai sudarys sąlygas laisvei ir privatus ūkio idėjoms“, sakė jis. Pasak H. Karzai, Afganistano Konstitucija „garantuoja žodžio ir spaudos laisvę, taip pat — politinę ir socialinę laisvę“.

Gaza. 12 Izraelio tankų ir buldozerių įsiveržė į Gazos Ruozą pietuose esantį Rafacho miestelį ir pradėjo lyginti su žeme gyvenamuosius namus, nepažeis nei parai, kai ekstremistinės organizacijos „Hamas“ nariai greta esančiame Izraelio rajone nukovė 4 Izraelio kareivius. Pridengiami kulkuosaidžių ugnimi, tankai ir buldozeriai pradėjo griauti namus šio Egipto pasienyje esančio miestelio Nuliname kvartale, kuris yra pavaldus palestiniečių savivaldai. Nulinis kvartalas yra arti pasienio zonos, kurią griežtai kontroliuoja Izraelio kariuomenė ir kuri yra dažnai pasikartojančio smurto židinis.

Ramala, Vakarų Krantas. Islamistų organizacijos „Islamo jihad“ karinis sparnas ketvirtadienį pareiškė nutaręs pasitraukti iš susitarimo su Palestinos savivalda, pagal kurį buvo nutraukęs išpuolius Izraelyje, nes šios valstybės pajėgos ir toliau vykdo puolimus prieš palestiniečius. Ši grupuotė sakė paklausiusi gruodžio 16 d. pasakyto prezidento Yasser Arafat raginimo nutraukti ekstremistų išpuolius. Tačiau kai Palestiniečių savivalda surengė susidorojimą su „Islamo jihad“ nariais, o Izraelio buldozeriai Gazos Ruozą nugriovė dešimtis namų, ši organizacija paskelbė pakėianti savo nuostatas.

Beijing. JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CIA) pranešimą, jog Kinija didina savo branduolinių raketų arsenalą, Kinija ketvirtadienį pavadino „nepagrįstais spėjimais“, tačiau pareiškė, jog pagal poreikius stiprins savo karines pajėgas. Laikraštis „The Washington Post“, remdamasis CIA pranešimu, trečiadienį paskelbė, kad Kinija iki 2015 metų gali beveik 4 kartus padidinti branduolinių raketų, galinčių pasiekti JAV, skaičių. Jų bus nuo 75 iki 100 vienietų. Pagal pranešimą, šiuo metu Kinija turi 20 raketų, galinčių pasiekti JAV teritoriją. Be to, Beijing turi vidutinio nuotolio raketų, balistinių jūrų bazavimo raketų ir tikriausiai povandeninių laivų joms paleisti.

Minskas. Baltarusijos žmogaus teisių apsaugos organizacija „Chartija 97“, kuri paskelbė pranešimą apie žmogaus teisių padėtį valstybėje 2001 metais, apkaltino vyriausybę vykdančią kankinimus. „Mes sužinojome, kad atliekant Aleksandr Čigir (opozicijos vado Michail Čigir sūnaus) bylos tyrimą, taip pat suėmus žmogaus teisių gynėją Valerij Ščiukin, buvo pritaikyti tam tikri kankinimo būdai“, pareiškė „Chartijos-97“ atstovė Ludmila Griaznova. Jos teigimu, 2001 m. dėl politinių priežasčių buvo suimta 350 žmonių, kurių 35-iesiems paskirtos bausdės, o 66 nuteisti laisvės atėmimu.

Sarajevas. Bosnijos Interpol'o skyrius išdavė įsakymą suimti buvusį ambasadorių Jungtinėse Tautose (JT) Muhamed Šaćirbegovic, kaltinamą neteisėtai pasisavinus per 2,5 mln. JAV dolerių. M. Šaćirbegovic turi Bosnijos, taip pat JAV, kur, kaip manoma, jis ir gyvena, pilietybę.

Londonas. Osama Bin Laden labiau nekenciamas už Adolf Hitler, parodė Londono madam Tussaud vaškinių figūrų muziejaus 1,500 lankytojų apklausa. III vietoje yra Saddam Hussein. (BNS)

KALENDORIUS

Sausio 11 d.: Audrius, Marcijonas, Stefanija, Vilnė.

Sausio 12 d.: Arkadijus, Cezarija, Cezarijus, Ernestas, Gida, Lingailė, Palemonas, Vaigėdas.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ,
DABARTĮ IR ATEITĮ

Trumpas susimąstymas Naujųjų metų proga

EDVARDAS ŠULAITIS

Kaip jau įprasta: Naujųjų metų proga stengiamasi pažvelgti į praeitį (suskaiciuoti laimėjimus ir nesėkmes, rinkti geriausius sportininkus, trenerius). Taip pat metamas žvilgsnis ir į ateitį: samprotuojama — kokie jie turėtų ar galėtų būti, daromi planai ir kt.

Tad šioje vietoje norisi irgi panašiai pasielgti, nors tai viską atliekant trumpai, be didesnių išvedžiojimų, — kuo anksčiau pasižymėdavo, kai kurie mūsų sportinio gyvenimo komentatoriai, kurie, deja, arba apėjo šią „ašarų pakalnę“ ar jau nėra pajėgūs paimti plunksną į rankas.

Visų pirma, reikia pasidžiaugti, kad šis sporto skyrius „Draugo“ dienraštyje — „Sporto apžvalga“ jau šventė savo 50-sias metines. Gerai atsimenu tas dienas, kuomet teko būti vienu iš trijų entuziastų (kiti du — Algirdas Avizienis ir Jonas Šoliūnas) sugalvojusių įsteigti savaitinį sporto skyrių „Drauge“. Jis pakeitė trumpą laiką šiam dienraštyje gyvavusį mėnesinį sporto skyrių, kurio redaktorais buvo Pranas Mickevičius ir Bronius Keturakis.

„Sporto apžvalgą“ pradžioje redagavome trise; vėliau nubyrėjęs A. Avizienius — dviese. Kuomet išėjau į JAV kariuomenę (karinę prievolę atlikti), redagavo vienas J. Šoliūnas, o nuo 1955 metų — „Sporto apžvalgą“ redagavau aš vienas. Vėliau šias pareigas perėmė Vytautas Grybauskas, o po jo — Irena Regienė. Ir taip nenutrūkstamai jau išsiilaukta net 50 metų...

Ne viena sportininkų ir sporto entuziastų karta skaitė šį skyrių, nemaža sužinant apie lietuvių sportininkų pasiekimus — pergalės ar nesėkmes. Čia buvo ir diskusinių rašinių, kurie, be abejo, padėdavo geriau išsprendti susidariusias problemas.

Gaila, kad iš tos kartos, kuri Amerikon atvyko 1949 ar 1950-aisiais metais ir čia pradėjo sportuoti arba rašyti sportiniais klausimais, aktyvesniųjų tarpe jau tik viena, kita tebeturime. Iš tų dienų, kurie 1949-aisiais pradėjome rašyti apie sportą šiandien jau tik pora tebeturime.

Nors metai bėga, ateina nauji žmonės į sporto aikštes ir aikštelės, bet lietuviškame sporto fronte problemos išlieka maždaug tos patios.

Po ranka turiu 1958 m. sausio 10 d. „Sporto apžvalgą“, kurioje išspausdintas mano pagrindinis rašinys „Žodis naują lapą atvertus“. Jame išvardinus 1957-aisiais metais pasiekusius laimėjimus bei patirtus nusivylimus, rašiau:

„Norint mums pasiekti gerų vaisių, šiais metais reikės dar labiau sujungti savo gretas, dar didesniu laipsniu atsiskirti savų ambicijų, dar daugiau laiko paskirti sportininkams reikalams. Jeigu mes visi, guldami ir keldami, galvoje turėsime lietuviškojo sporto kėlimo idėją, kaip dalis mūsų per ligisilolinius aštu-

nerius metus darėme, mūsų sportas klestės ir plėsis. Bet, jeigu jį padarysime kelių nuobodulio valandų pajvairinimo įrankiu, jis ir toliau neperžengs vidutiniškumo ribų“.

Vakar, šiandien, rytoj

Tokia buvo praeitis. Apie dabartį mes kiekvieną savaitę skaitėme „Sporto apžvalgoje“ ar kitoje spaudoje. Bet kaip su rytojumi?

Beje, praėjusieji metai buvo sukaustuviniai — Š. Amerikos Liet. Fizinio Auklėjimo ir Sporto sąjunga šventė savo 50-metį. Tokią sukaustą paminėjo ir Čikagos ASK „Lituanica“. Futbolo klubas „Lituanica“ šventė 51-ją gyvavimo sukaustą. Gaila, kad labai mažai girdėjome apie kitų buvusių senų ir pasižymėjusių klubų veiklą. Kai kurie jų „atgimdavo“ tik tada, kuomet reikdavo ruošti metinėms Sąjungos žaidynėms.

Buvo smagu matyti gausius jaunųjų krepšininkų būrius metinėse prieaugio klasių žaidynėse. Tačiau darydavosi liūdina, kad jau jaunių A klasėje, jau nekalbant apie vyrus, tik komandų labai mažai užderdavo, jau nekalbant apie vyrų B klasę, kur rungtyniavo krepšininkai — retai kamuolių į rankas paimantieji žmonės.

Praėjusiųjų metų pabaigoje Clevelande ŠALFAS-gos metiniame suvažiavime pasikeitė jos vadovybė — iš Toronto ji vėl persikelia į Čikagą, kur ji jau nekartą anksčiau yra buvusi. Šiame mieste, nuo pat 1949-jų metų, yra buvę daugiausia lietuvių sporto klubų, kurių dalis, atrodo, jau mirę, kiti — mažai veiklūs.

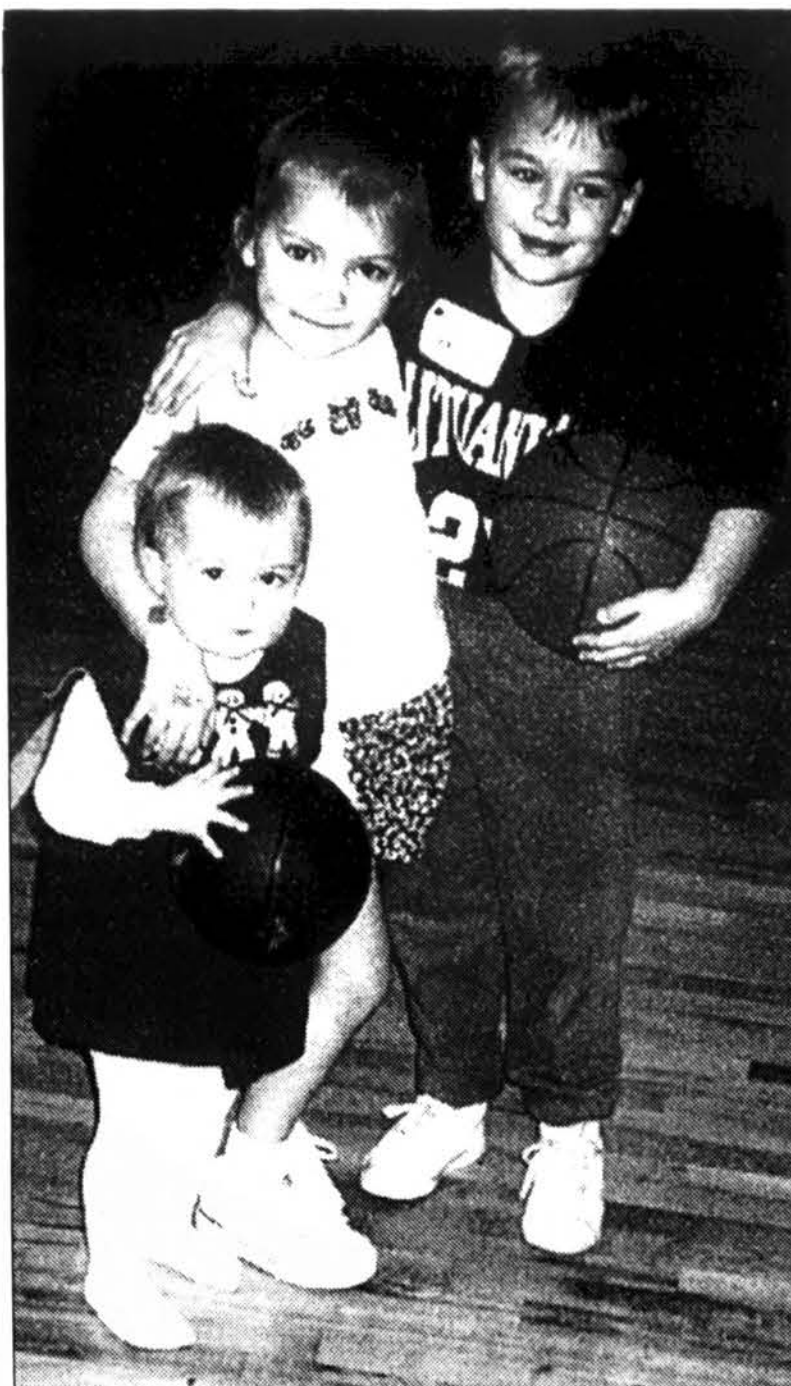
Nauja Sąjungos vadovybė Čikagoje darbo turės daug, nes turės mirusius atgaivinti, o merdėjusiems — įleisti veiksmingumo vaistų. Na ir kitose vietovėse reikės daug kuo pasirūpinti. Žodžiu, darbo bus nemaža ir išrinktųjų valdybos narių laukia darbymetis. Reikia tikėtis, kad į juos sudėtos viltys pasiteisins.

Šioje vietoje susilaikysime nuo tradicinių pasiūlymų, pamokymų ir pan. Viena tik reikia pasakyti, kad šių metų vasarą Lietuvoje vyks III Lietuvos Tautinė olimpiada. Ši žinia daug ką pasako ir kartu įpareigoja.

Kiek žinau, konkrečių žygių šio didelio sportinio įvykio pasirengimui mūsų sportinė vadovybė dar nėra padariusi, neskaityt tik proginių pasikalbėjimų. O laiko čia jau nedaug yra belikę, nes tokiems renginiams reikia ruošti bent metus arba daugiau.

Kaip žinome, I Lietuvos Tautinėje olimpiadoje Amerikos lietuvių sportinė delegacija yra sugriebsiu daugiausia medalių. Kiek liūdinau mūsiai atrodė antroje, prieš 4 metus. Reikia stengtis, kad šiemet Š. Amerikos kontinento lietuvių sportininkai vėl išsitiestų visu savo ūgiu.

Tai tokie būtų kukiūs naujametiniai palinkėjimai šį kartą! Edvardas Šulaitis

Ir mes pasirodė treniruotis su ASK „Lituanica“ jaunaisiais krepšininkais „Molekulių“ treniruotes sekmdieniais nuo 12 iki 1 val. p.p. vyksta PLC, Lemonte.

Nuotr. Indrės Tijūnienės

LIETUVOS OLIMPINĖJE
DELEGACIJOJE — 24 ASMENYS

XIX žiemos olimpinės žaidynės Salt Lake City vasario 18-24 d. dalyvaujančią Lietuvos delegaciją sudarys 24 asmenys — aštuoni sportininkai, penki treneriai, du gydytojai ir devyni sporto šakų federacijų bei delegacijos vadovai ir kiti oficialūs asmenys. Delegacijai vadovaus Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentas Artūras Poviliūnas, olimpinės mitybos vadovė paskirta olimpinė čempionė Vida Vencienė, o sportininkų komandai vadovaus LTOK Žiemos sporto šakų komisijos pirmininkas Vitas Gudžiškis.

Informaciją iš žaidynių pateiks penki žurnalistai — Remigijus Kazilionis iš „Lietuvos ryto“, LTOK atstovas spaudai Bronius Čekanauskas, specialią Tarptautinio olimpinio komiteto fotografo akreditaciją gavęs Juozas Šalkauskas bei Lietuvos radijo ir televizijos žurnalistas Ramūnas Grumbinas kartu su TV operatoriumi.

Lietuvos olimpinės delegacijos sudėtis:

1. Artūras Poviliūnas — delegacijos vadovas, LTOK prezidentas;
2. Vytautas Nėnius — delegacijos vadovo pavaduotojas, Kūno kultūros ir sporto departamento generalinis direktorius ir LTOK viceprezidentas;
3. Vytautas Zubernis — delegacijos vadovo pavaduotojas, LTOK generalinis sekretorius;
4. Remigijus Gaška — Lietuvos Respublikos prezidento patarėjas;
5. Jonas Domanskis — olimpinis atšė;
6. Vida Vencienė — olimpinės mitybos vadovė;
7. Vitas Gudžiškis — komandos vadovas, LTOK Žiemos olimpinio sporto šakų komisijos pirmininkas;
8. Iolė Domarkienė — akreditacijos ir ryšių su organizaciniu komitetu atstovė;
9. Margarita Drobiazko — dailusis čiuožimas;
10. Povilas Vanagas — dailusis čiuožimas;
11. Lilija Vanagienė — dai-

liojo čiuožimo trenerė asistentė;

12. Kazys Starkevičius — dailiojo čiuožimo komandos vadovas, Dailiojo čiuožimo federacijos prezidentas;

13. Ricardas Panavas — slidinėjimas;

14. Vladislavas Zybaile — slidinėjimas;

15. Vadimas Gusevas — slidinėjimas;

16. Irina Terentjeva — slidinėjimas;

17. Jakovas Gimickis — slidinėjimo treneris;

18. Igoris Terentjevas — slidinėjimo treneris;

19. Romualdas Glazauskas — slidinėjimo komandos vadovas, Slidinėjimo federacijos generalinis sekretorius;

20. Liutauras Barila — biatlonas;

21. Diana Rasimovičiūtė — biatlonas;

22. Vilijus Repšys — biatlono treneris;

23. Dalius Barkauskas — gydytojas;

24. Vladas Sklizmantas — gydytojas.

(Elta)

Sausio mėnesį vėl prasidėjo LSK „Lituanica“ jaunųjų krepšininkų treniruotės PLC, Lemonte

DARIUS SONGAILA
ŽAIDŽIA UŽTIKRINTAI

Wake Forest universitetas, kurio rinktinėje matome lietuvių — geriausiąją komandos taškų medžiotoją Darių Songailą, gruodžio 29 d. pasave įveikė 19-oje vietoje klasifikuotą NCAA pirmojo diviziono komandą — Marquette universitetą 64-59. Šis lietuvis, kurio taškų vidurkis yra 18,2, čia nebuvo toks rezultatyvus; šį kartą prisidėjo tik vienu tuzinu, kas buvo antrasis pagal rezultatyvumą pasiekimas jo komandoje. Beje, keturis taškus įmetė ir kitas komandos draugas — kaurtis Vytas Danielius.

Daznai Songailos žaidžiamas rungtynes perduoda amerikiečių televizija po visą Ameriką. Gruodžio 22 d., kuomet Wake Forest rinktinė rungtyniavo New York'e prieš St. John universitetą, svečiai nežymiai pralaimėjo ir čia Songaila visą žaidimo naštą nešė ant savo pečių, televizijoje buvo perduotas kaledinis pasveikinimas — pradžioje angliškai, o po to — lietuviškai.

E.Š.

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI
PRADĖJO SALĖS FUTBOLO
PIRMENYBES

Sausio 6 d., sekmadienį „Lituanicos“ futbolo vyrų ekipa žaidė pirmąsias „Metropolitan“ lygos salės futbolo („Indoor Soccer“) 2002-jų metų žiemos sezono pirmenybių rungtynes. Žaidimais geriausiųjų Čikagos ir apylinkių komandų grupėje, mūsiškiams reikėjo pripažinti varžovų — „Vikings“ ekipos nežymų pranašumą, pralaimint minimaliai — 0:1.

Pasirodė be trijų pagrindinių žaidėjų, lietuviai neturėjo pakankamai atsarginių, norint atsispirti prieš pajėgius varžovus. Nepaisant to, iki priešpaskutinės minutės rezultatas buvo lygus — 0-0. Tačiau tada mūsiškis vartininkas Virgis Žuromskas, kuris pavadavo neatvykusį vartų saugotoją — Joną Putną, padarė mažą klaidą ir tokiu būdu krito pralaimėjimą atnešęs įvartis. Šiaip Žuromskas kovojų puikiai ir įrodė, kad jis yra tvirtas ne vien įvartinių mūšias, bet ir nuo jų gelbėtojas.

Mūsiškių komandos geriausias šaulys, praėjusio sezono „major“ diviziono rezultatyvusio čempionas Laimonas Bytautas šį kartą varžovų buvo gerai prižiūrimas, ir negalėjo pasižymėti. Nors progų mūsiškiai turėjo, bet jas panaikino gerai laikęs „Vikings“ vartininkas. Galima sakyti, kad „Lituanica“ truko ir sportinės laimės.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiekiame. Prie pavarės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija atpausius taisy savo nužiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

E-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101. Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60652. Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 myliai į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055. Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai. 6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6 Chicago, IL 60638. Tel. 773-229-9965. Valandos pagal susitarimą

MARIUS KATILIUS, M.D.

CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslelės, krūtys, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija. 300 Barney Dr., Suite A Joliet, IL 60435. Tel. 815-744-0330; lietuviškai 815-744-8230. www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

ARAS ŽIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue Joliet, IL 60435. Tel. 815-741-3220

Kovo mėn. 3 d. „Lituanicos“

varžovu bus „Zrinski“ (4:30 v. p.p.), o paskutinį pirmenybių sekmadienį (kovo 10 d.) — „Schwabens“ (pradžia 6 val. vak.). Tai toks yra „Lituanicos“ vyrų komandos tvarkaraštis salės futbolo pirmenybių aukščiausioje grupėje. Jį kviečiame išsikirti ir pasilaukti ilgesniams laikui.

E.Š.

* Net 5 Lietuvos dviratininkai pasirašė sutartis

2002 m. sezonui su I kategorijos klubais ir turės galimybę dalyvauti pačiose geriausiose sezono lenktynėse — „Tour de France“, „Giro d'Italia“, „Vuelta a Espana“ bei visuose pasaulio taurės ratuose. Netrukus 30 m. švesiantis Raimondas Rumšas atstovaus italų „Lampre-Daikin“, 21 metų Marius Sabaliauskas — italų „Saeco“, 27 metų Saulius Rušp.p. su „Maroons“. Vasario 17 d. jokių rungtynių nebus, o 24 d. mūsiškiai susitiks su „Green-White“ (3 val. p.p.)

AR NOMENKLATŪRA GRĮŽTA

E. RINGUS

Kartais nuo karto iš Kremiaus gilumos prasiskverbia nauja paslaptis. Kad Putin apsupęs save senais bendradarbiais iš KGB aparato, patvirtina viena po kitos informacijos iš įvairių didelių bylų. Daugele jų bylų išryškėja kažkokia neoficiali organizacija, kuri net Internetu turi savo skyrių. Kiek panašių organizacijų, bandantių kontroliuoti Rusijos vidaus santvarką, sunku susigaudyti.

Viena jų „Balta strėlė“ prieš porą metų turėjo būti valdžios likviduota. Tos organizacijos nariai buvo policininkai ir jų tikslas buvo likviduoti stambius kriminalistus bei jokių teismo nuosprendžių. Vėliau atsirado kita, pasivadinusiu patriotiškiau „FAPSI“ — federaline valdiškų ryšių ir informacijos agentūra. Jos nariai irgi prižiūrėjo gyventojų saugumą, civilinę drausmę. O kas tokį darbą galėjo geriau atlikti, jeigu ne buvusieji saugumo įstaigų darbuotojai. Atrodo, kad viena svarbesnių organizacijų pareigų buvo telefoninių pokalbių užrašymas.

1998 m. atsirado dar viena organizacija pasivadinusiu dar kietesniu vardu: „Federalinės Rusijos Investigacijos biuras“. Vėliau paaiškėjo, kad ši organizacija, neva įsteigta prezidento įsakymu, tokia nebuvo, nors ji gyvavo porą metų. Jos nariai turėjo teisę nešioti ginklus, turėjo būti ankstyvesniais saugumo įstaigų tarnautojais. Nepaisant jos nelegalios pradžios ir narių nelegalaus savivaliavimo, prokuratūros iškelta byla kažkaip dinga iš horizonto, tyliai, be pėdsakų.

Prieš keletą metų įsikūrė dar viena organizacija. Ją įsteigė vėl ne kas kitas, kaip buvę įvairių valstybinių saugos įstaigų nariai. Pagal organizacijos įstatus, jos pagrindinis tikslas yra parama buvusiems valstybinio aparato apsaugos nariams ir jų šeimoms. Organizacija yra ne „politinė“ ir ne pelno siekianti. Į savo būrius kviečia įsijungti dirbantiuosius KGB, pasienių apsaugos, vidaus policijos, muitininkų, federalinės saugos mokėsių rinkėjus ir prokuratūros tarnautojus. Šiuo metu organizacija turi 42 skyrius buvusios sąjungos teritorijoje ir užsienyje, bei 8,000 tarnautojų, dirbančių ar išėjusių į atsargą KGB įvairių specializacijų. Daugiausia veiklos organizacija pasivertė juridiniais ir ekonomikos klausimais. Dažnai jos intervencija yra reikalinga ir naudojama, iškilus

ginei tarp stambių pramonės ar finansinių įstaigų, tuo būdu išvengiant ištęstų bylų ar, dar blogiau, kruvinių atsiskaitymų.

Rusijos žiniasklaida apie šią organizaciją daug neskelbia, kai tuo tarpu Vakaruose dažnai ją mini su atitinkamu dėmesiu jos svarbai Putin vyriausybėje. „Daily Telegraph“ skelbia, kad buvusieji Putin draugai iš KGB aparato rodo vis didesnę įtaką prezidento pareidymams, keičia Jelcin paliktą aparatą, bando įvesti griežtesnę kontrolę, atstatyti ryšius su buvusiais respublikų saugumo organais. Žiniasklaidos priemonės, Jelcin laikotarpiu patekusios į Berezovskij ir Gusinskij rankas, palaipsniui slysta iš jų, o abu magnatai jau persikėlę gyventi į užsienį. Gusinskij, gyvenantis Ispanijoje, byla dar vis nebaigta, o jo valdyti laikraščiai pereina į kitas rankas. Tokiu būdu, jeigu ir atsirastų drįstančių kritikuoti Putin veiklą, nebėra per ką, išskyrus ribotą prieinamumą rusiškai publikai per Internetą.

Šie turto liai (Rusijos ir Izraelio piliečiai) gerai suprato žiniasklaidos reikšmę ir abu bandė, kiek galima, daugiau investuoti įgyto kapitalo į laikraščius bei televiziją. Abu kontroliavo dvi TV stotis Maskvoje ir po porą pagrindinių laikraščių. Tie žiniasklaidos šaltiniai ne visada būdavo palankūs prezidentui Putin. Todėl, dar netaps prezidentu, Putin pradėjo varžyti abiejų turto liai kontrolę jų valdomose nuosavybėse ir tuo būdu varžyti žodžio laisvę, kuri jau buvo beprasidėjusi Jelcin antrame laikotarpyje.

Tas pats laikraštis spėjo, kad nauja Putin akcija prieš oligarchus ir kai kuriuos žurnalistus yra diriguojama iš užkulisų, turbūt iš naujai sukurto organizacijos štabo. „Daily Telegraph“ lygina Putin valdžios aparatą su hitleriniu, kur sistemos saugumą ir drausmę prižiūrėjo trys organizacijos: SD, SS, SA, plius reguliari policija. Į Rusiją grįžta nomenklatura, Putin sukurta ir pagrįsta atnaujintu KGB aparatu. Nauji KGB nariai yra labiau rafinuoti, specializuoti, suskaldyti į mažesnes grupes. Yra nuomonių, kad viena grupė turi ypatingą Putin dėmesį ir prižiūri kitų grupių veiklą.

Amerikoje tokią grupę pavadintų „brain trust“. Tik galima, kad jos branduolį sudaro buvęs prezidento bendradarbiai.

Gruodžio 30 d. Vilniaus rotušėje per miesto mero Artūro Zuoko suruoštą kaledinį vakarą įteikti tradiciniai apdovanojimai — Šv. Kristoforo statulelės — labiausiai Vilniaus miestui nusipelnusiems žmonėms. Apdovanojimai skiriami jau ketvirtą kartą. Atskirai įvertinti asmenys už nuopelnus kultūros, švietimo, mokslo, labdaros, iniciatyvos ir kurybiškumo, Vilniaus įvaizdžio formavimo, verslo, sporto, sveikatos apsaugos srityse.

Kęstučio Vanago (Elta) nuotrauka.

RENGINIAI, MININT VYSK. PRANČIŠKAUS PETRO BŪČIO, MIC, 50-ASIAS MIRTIES METINES

Vyskupas Pranciškus Petras Bučys (1872-1951) — vienas Lietuvių katalikų mokslo akademijos įkūrimo idėjos kėlėjų (1908) bei Akademijos organizatorių (1922), LKMA akademikas (1936), Lietuvių krikščionių demokratų partijos programos sudarytojų, Marijonų vienuolijos atnaujinimo Lietuvoje (1909) iniciatorių (du kartus 1927 ir 1939 m. rinktas jos generolu), Šv. Kazimiero kolegijos Romoje steigėjų, lietuvių, tapęs Rytų apeigų vyskupu (1930). Svarbūs vyskupo nuopelnai ir Vytauto Didžiojo universitetui ir išeivijos spaudai (1917-1921 m. su pertrauka Čikagoje jis redagavo „Draugą“, o 1920 m. ten įsteigė naują savaitraštį „Kristaus Karaliaus laivas“, nemažas ir mokslinis palikimas — beveik 600 publikacijų (tarp jų recenzijos ir vertimai), plati visuomeninė veikla.

Pranciškus Bučys gimė 1872 m. rugpjūčio 20 d. (vyriausias aštuonių vaikų šeimoje) Šilukų kaime, Slavikų parapijoje, Šakių apskrityje — tad 2002 m. minėsime 130-ąsias jo gimimo metines. Mirė Romoje 1951 m. spalio 25 d. Palaidotas Campo Verano kapinėse, šalia žinoma bibliofilo ir savo patarėjo kun. Jono Kriščiukaičio. Vyskupo P.P. Bučio 79 gyvenimo metų laikotarpis buvo apžvelgtas Kaune (spalio 25 d.) ir Telšiuose (gruodžio 16 d.), minint jo 50-ąsias mirties metines.

Kaune konferencija vyko VDU Katalikų teologijos fakultete, dalyvaujant arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui, MIC, vyskupui Rimantui Norvilai, fakulteto dekanui dr. monas. Vytautui Steponui

venimo pavyzdžių ir iš tą dieną minimo vyskupo Pranciškaus Petro Bučio, MIC, kurio gyvenimas yra susietas ir su Telšiais. Turiningą pamokslą pasakė vysk. J. Kauneckas, apžvelgdamas 1935-1937 metais Telšių kunigų seminarijoje dirbusio profesoriaus, ne kartą rinkto marijonų generolu, vienintelio lietuvių Rytų apeigų vyskupo Pranciškaus Petro Bučio gyvenimą. Pamokslininkas pateikė gausių vyskupo gyvenimo pavyzdžių, liudijančių, ką gali padaryti žmogus, jeigu jis geba nugalėti įvairias silpnas, turi kilnų, aiškų tikslą, kuriam pašventia gyvenimą. Vysk. J. Kauneckas gražiai palygino skiriamų kunigystės kandidatais nelengvą kelią, kuriame jie turi gražų pavyzdį — marijonų vyskupą Pranciškų Petrą Bučį.

Po šv. Mišių abiejų vyskupų kvietiami, parapijiečiai gausiai susirinko Telšių Teatro salėje, kur buvo tęsiama vysk. P. Bučiui skirta konferencija. Pranešimą „Profesoriaus vyskupo Pranciškaus Petro Bučio asmenybė — pavyzdys nūdienos Lietuvai“ skaitė dr. Aldona Vasiliauskienė, supažindindama ir su naujausiu darbu, išspausdintu „Logos“ žurnale (2001, Nr. 24) „Vyskupas Pranciškus Petras Bučys: neškelbti archyviniai dokumentai“. Po paskaitos susirinkusieji išklausė Katedros jaunimo choro gražų adventinį koncertą.

Dr. Aldona Vasiliauskienė

* Valstybinio turizmo departamentu duomenimis, pirmą kartą užsieniečių į Lietuvą atvyko 8,7 proc. daugiau nei 2000 m. lapkritį, o per 11 mėnesių — 2,4 proc. daugiau, iš viso — 3,88 mln. žmonių. (VŽ, Elta)

DRAUGAS, 2002 m. sausio 11 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Olimpiada, saugumas ir doleriai

Galimybė suruošti vasaros ar žiemos olimpiadą teikia išrinktajai valstybei ir garbę, ir nemažai pelno. Tik prisiminkime, kiek pastangų dėjo komunistinė Kinija, kol pagaliau „išsikovojo“ teisę ruošti būsimąją vasaros olimpiadą. Kinijos atveju — tai reiškia progą parodyti pasauliui, kad komunistinis režimas nėra toksia „raudona pabaia“, kaip užsienis mėgsta pavaizduoti. To sovietų viešpatavimo laikais visomis priemonėmis siekdavo ir Maskva. Ir, reikia pripažinti, ant jos gražiai nublizginto masalo visuomet užkibdavo stambūs „žuvų“.

Amerikai tokių sunkumų prisivilioti olimpiadą į savo šalį niekuomet nekildavo, tačiau be kontroversijos ir ji ne kartą neapsieidavo. Kadangi varžybos dėl olimpiados ruošimo visuomet yra ir karštos, ir kietos, atsiranda manančių, kad „tikslas pateisina priemones“. Tad ir Utah valstija, berungtiniaudama dėl š.m. žiemos olimpiados, griebėsi negarbingų priemonių, sukėlusiu pasipiktinimą ir gedą visai Amerikai.

Tiesa, tai jau praėjus, tačiau daug ką pakeitė praėjusių metų rudenį šį kraštą (ir visą planetą) sukrėtęs šurpulis įvykis — rugsėjo 11-ąją New York mieste ir pačioje sostinėje įvykę teroristų išpuoliai. Galbūt šiandien, spartiai artėjant žiemos olimpiados pradžiai, ir Utah valstija jau nebesidžiaugia laimejimu. Daugelį kamuoją klausimai, ar pavyks apsaugoti aukštus svečius, atletus iš viso pasaulio, tūkstantis žiurovų minias nuo galimų pasikėsimų, teroristų išpuolių, juo labiau, kad karas Afganistane tebevyksta, o Palestinoje nesiliauja susipriešinimas ir kruvini keršto veiksmai. (Dažnai dabar prisimename tragediją, įvykusią 1972 m. Miunchene, kai olimpiniai kaimelyje teroristai nužudė 11 Izraelio atletų, o 1996 m. Atlanta, GA, vykusios olimpiados metu buvo susprogdinta bomba.)

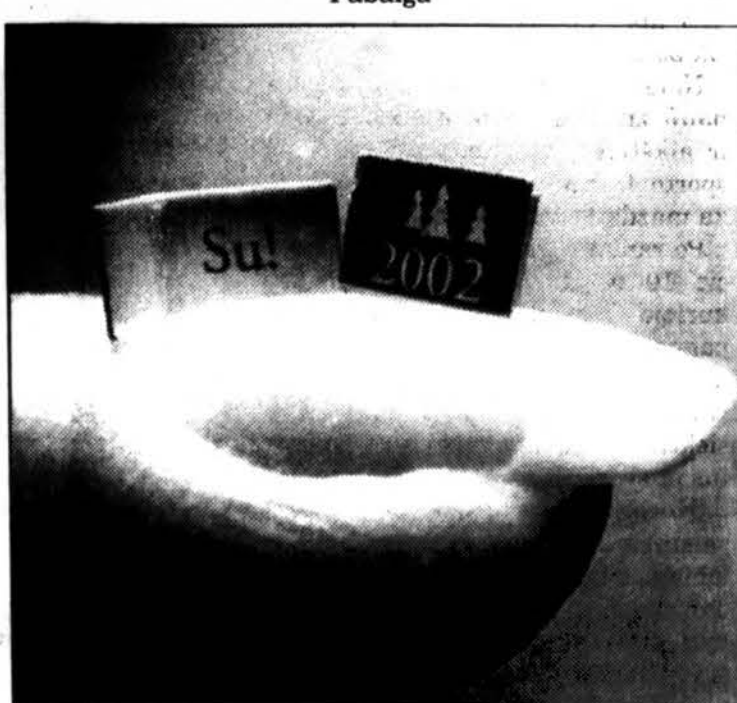
Ši olimpiada yra aštuntoji (nuo 1904 m.), ruošiamą Jungtinės Valstijos. Besisten-giant užtikrinti dalyvių ir publikos saugumą, valstybė išpareigojo išleisti daugiau kaip 600 milijonus dolerių — dalis jų skiriama pačios olimpiados reikalam, bet 225 mln. dolerių apsaugai (Atlant-

toje apsauga kainavusi 101 mln. dol., bet tas buvo 1996 m.). Manoma, kad olimpiados suruošimas kainuos netoli 2 milijardų dolerių (dalis jų pinigų ateina iš privaciu šaltinių). Kadangi į atidarymo iškilmės žada atvykti JAV prezidentas ir daug kitų aukštų svečių, jų saugumo kaina dar, be abejo, pakils. Tad nenuostabu, kad pasigirsta kritikos balsų — ar apskritai Amerikai verta dalyvauti varžybose dėl ateities olimpiadų, galbūt jų ruošimą pavesti kitiems kraštams...

Antra vertus, šiandien tarptautinių olimpiadų puoselėjami idealai, kad visos pasaulio valstybės turi laikinai pamiršti tarpusavio kiverčius, vaidus, karus ir varžytis vien sporto aikštėse, yra dar svarbesni bei reikalingesni. Bent tas kelias dienas pasaulio dėmesys nukrypsta nuo kraujo praliejimo, skurdo, įvairiausių negandų ir susitelkia ties glaudžiu įvairių šalių atlietų bendravimu, bičiulyste, laimėjimų džiaugsmu. Kiekvienos valstybės atleisti stengiasi pasirodyti kuo geriausiai, nes pagal jų elgesį, laimint ir net pralaimint, sprendžiama apie visą tautą. Tai, galima sakyti, ambasadoriai patia tikrąja to žodžio prasme, savo sugebėjimu, iš-tverme ir olimpinės dvasios supratimu, kuriantys savo tautos įvaizdį kitų tautų tarpe.

Tai supranta visi olimpiados dalyviai — tiek atletai, tiek įvairūs jų palydovai, tiek ir žiurovai. Vieno išsišokimas meta tamsų šešėlį ant visos grupės, ant visos tautos. Olimpiada visuomet atneša šviesų nuotaikos pakilimą, lūkesčius ir susidomėjimą, kuris buvo jaučiamas kiekvienoje valstyje, kiekviename mieste, kai olimpinės ugnies žibintas buvo nešamas per tas vietas, pakeliami į Salt Lake City, Utah. Stebint žiurovus, o juo labiau turėjusių garbę panešėti tą istorinį žibintą bent keletą žingsnių, veidus, buvo akivaizdu, kad tai neeilinis įvykis. Kol olimpinis žibintas pasiekia nustatytą vietą ir įžiebti olimpinę ugnį atidarymo iškilmų pradžioje, keli tūkstantčiai jo nešėjų patirs pasididžiavimo jausmą, liekantį visam gyvenimui. Tikime, kad to jausmo niekas neaptemdys.

ventojai ir net atskiros tautos bei jų žmonės. Pabaiga

2001 m. gruodžio mėn. agentūra „Factum“ prie Lietuvos kultūros fondo į Lietuvos rekordų knygą įrašė naują leidybos rekordą: mažiausia, 6x4 mm dydžio dvilapė atvirukė — sveikinimą Naujųjų metų progą. Kalbininkų leista sveikinimo foną sudaro tik vienas žodis ir šauktukas: visas sveikinimo tekstas yra „Su!“ Atviruką išleido akcinė bendrovė „Kredo R“. Eltos nuotrauka.

PROBLEMA OPI VISAME PASAULYJE

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Nr.5

Tačiau, reikia pasakyti, jog sutrukdę šią pagalbą, švedai patys kan aktyviai rėmė suomių kovą prieš Sovietų Sąjungą, teikdami jiems ginklus, medikamentus, maistą. Užtat jau 1940-aisiais, tikriausiai per daug nesipriešindama, neutralioji Švedija per savo teritoriją praleido nacių kariuomenę netrukdomai judėti į kaimyninę Norvegiją.

Ne veltui nacių propagandos ministras J. Goebbels, įvertindamas santykius su švedais, neatsitiktinai pabrėžė, jog, nepaisant skelbiamo neutralumo, Švedija padarė daug, remdama Vokietiją bei jos vykdomą politiką. Jis labai gerai vertino ir paties Švedijos karaliaus bei kronprincio pagalbą bei prisidėjimą ir jų abiejų palankumą naciams Vokietijos-Suomijos karo reikaluose. („The Goebbels Diaries 1942-1943“. N.Y., USA. 1948, p. 53). Tame pačiame 1942 m. sausio 28 d. dienoraštyje J. Goebbels dar užsimena, jog ypatingą paramą Švedija suteikė kovose su Sovietų Sąjunga. To nepaisant, pokaryje tarp Švedijos ir TSRS užsimezgė gan glaudūs, šilti santykiai, kurių dėka artimiausia kaimynė Suomija tapo sovietų auka, ji, švedams talkininkaujant, buvo atiduota į sovietų įtakos zoną (P. A. Sudoplatov, „Special tasks“, USA, 1995, p. 265-266), tuo tarpu Baltijos valstybės, dėl

naujai užsimezgusio susibūliavimo (gal naujo suokalbjo) prarado paskutinę galimybę po karo atstatyti savo valstybių nepriklausomybę ir pateko į ilgalaikę TSRS okupaciją (C. E. Black, E. C. Helmreich, „Twentieth century Europe“, N.Y. 1971, p. 767). Užtat po „aro švedai greitai susibūliavo su Sovietų Sąjunga ir jau 1946 m. Maskvoje Švedijos ambasadorius Švedblom susitikime su Stalinu, skubiai perdavė Švedijos karaliaus ir ministro pirmininko linkeėjimus, pareikšdamas troškimą gyventi taikoje ir geroje kaimynystėje. Dėl šiltų santykių su Sovietų Sąjunga ir vardan deklaruojamu neutralumu, švedai, kaip rašo Alan Levy knygoje „The Wessenthal file“ (p. 179), ant neutralumo altoriaus paaukojo ir garsiojo švedų diplomato R. Valenbergo likimą pokaryje.

Tokia „lanksti“ ir „išradinga“ švedų politika bei greitas persiorientavimas nuo draugystės su naciais prie geros kaimynystės su sovietais netrukus visiškai pasiteisino ir davė rezultatus. Po karo neutralioji Švedija, kaip beje ir neutralioji Austrija, iš sovietų sulaukė nemažą nuolankumo ir reikiamo užtarimo, nes per šiu šalių skelbiamą neutralumą sovietai (beje, kaip anksčiau ir naciai) lengvai galėjo siekti savųjų tikslų ir jų įgyvendinimo pasaulyje ar atskirose valstybėse. Švedai tuo tarpu patekę po sovietų globos skėčiu nesunkiai atsiperko už bendradarbiavimą su naciais, lengvai užglaištė netolimą praeitį, išbaltino istorines dėmes ir išsisuko nuo atsakomybės už karo padarinius. Ne gaila to, jie greitai susigrąžino nepriekaištingą reputaciją, gerą vardą ir be jokių apribojimų ar priekaištų dėl

praeties, įstojo į visas svarbiausias Europos ir pasaulio organizacijas (išskyrus NATO — R.V. papild.). Bet nesistebėkite, kai išgirsite, jog antisemitizmo ir neonacizmo reiškiniai po karo Švedijoje atgimė bene vienoje iš pirmųjų. Kaip akcentuoja ir pažymi dabartinę pasaulinę žydų spauda, kraštutinis dešinysis ekstremizmas, antisemitizmas, rasizmas, ksenofobija, neonacizmas turėjo geriausią sąlygą atgimimui, būtent Šveicarijoje, Austrijoje ir Švedijoje — šalyse, kurios deklaravo ir tebedeklaruoja neutralitetą („Chicago Jewish Star“, July 13-August 2, 2001, p. 7). Kas tuo naudojasi, nesunku bus susigaudyti ir iš aukščiausių pateiktos medžiagos, tačiau labai neramu, kai matai, jog ir mūsų dienomis antisemitizmo ir neofašizmo bandoma spręsti ne tik senas istorines bėdas, bet ir politines bei socialines mūsų dienų aktualijas pasaulyje. Tikriausiai dar nebuvo pakankamai pasimokyta iš skaudžios 20-ojo amžiaus istorijos, nes kai kurie neatsakingi politikai ir toliau tęsia dviprasmiškus, nesąžiningus žaidimus, demonstruoja abejingumą, o savo praeties klaidas ir dėmes slepia už kaimynų nugaros, dangstosi svetimomis bėdomis ir nesėkmėmis. Matyt, dar ir šiandien, kai kam labai patogų „sąvęs nematyti, o ant kitų ir vezimą sukratyti“. Bet pagaliau gal jau atėjo laikas, kai nuoširdumui ir atgailai dėl praeties bėdų turi atsiverti ne tik mažosios valstybės, kaip Lietuva, Latvija ar Estija, bet ir didžiosios valstybės. Ypač Švedija ir Rusija, dėl kurių dviprasmiškos, dvideiškios, savanaudiškos ir nesąžiningos 20-ojo amžiaus politikos nukentėjo didelė dalis Europos valstybių, jų gy-

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkingant sūnui Adamui

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystei“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com

Bičiulystė. Nr. 28

SAUSIO 13-OJI

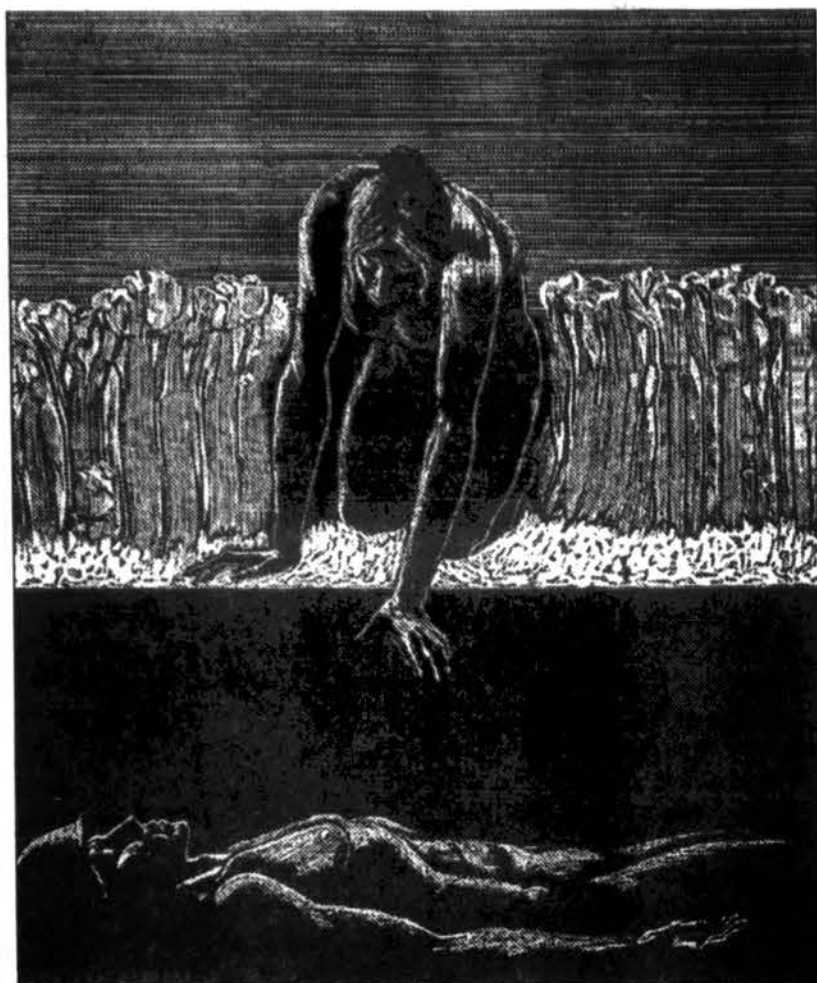
Čikagos TV įtakingo politiko apžvalgininko John McLaughlin** (WTTW 11 kanalas) pasakutinis gruodžio mėnesio laidos dalyvis Lawrence O'Donnell 2001 metų politikos žmogumi Nr. 1 įvardijo V. Putin, Rusijos prezidentą. Motyvai? Kuboje uždarytos rusų karinės bazės, skubiai atsiliepta į JAV kvietimą kovoti su teroristiniu Talibanu režimu Afganistane. Ko gero, L. O'Donnell visai vis tiek kas šiandien vyksta Rusijoje ir okupuotoje mazyteje Čėčėnijoje (plotas — 7350 kvadratinis mylių, gyventojų — daugiau nei milijonas). Naujų metų išvakarėse okupacinė rusų kariuomenė užblokavo visus kelius, sustabdė bet kokio transporto judėjimą visoje Ičkerijoje — Čėčėnijos respublikoje. Išimtis — kariniam rusų transportui. Radijo stoties „Kavkaz“ korespondentai pranešė, kad užblokuotuose kelių postuose susikaupę šimtai mašinų, nes vairuotojai ar gyventojai nebuvę perspėti apie numatytą akciją „Stop kolese“ (stop ratai). Ši akcija, be abejoj, skirta greitesniam Čėčėnijos išvaduojamųjų kovų uždusinimui. Tačiau, nepaisant visų išgudrėtų okupantų priemonių, Čėčėnijos kovotojai (modžachedai) ir toliau įnirtingai priešinosi okupacijai, tęsiant planines karines operacijas prieš galingą rusų kariuomenę. Čėčėnai, pasidalinę smulkiais grupėmis vykdo partizaninį karą — nukaudami su sprogdomais nedideles rusų karių gruputes. Čia skaičiuojami kasdieniniai rusų nuostoliai, pradedant keliais nukautais kariais ir stambesniais laimėjimais — sunaikinant autobusą su amunicija ir t.t. Tai Džocharoje, tai Gudermese vyksta nepaliaujamas pasipriešinimas okupantams, žosta mažos tautos vyrai, jaunuoliai, kuriems viltis būti laisviems, kaip ir Lietuvai, įsijiebia veik prieš dvyliką metų, o gal ir niekada nebuvo užgesusi. Rusų carų ir komunistų naikinta, tremta Sibire, mazytė tauta garsėjo savo nepalaužiamu tvirtumu. Ištremiti, kaip ir lietuviai, stengėsi sugrįžti atgal, kodami dėl kiekvienos žemės pėdos. O ta žemė, tai ne šiaip sau kšnelis, bet turtinga nafta. Todėl ir kaunasi, naikina tautą V. Putin, grubuoniškai siekdamas valdyti žemės aukso gyslas. Juk auksas svarbesnis už žmones!

*** Rusų okupantų armija vykdo planus, tikslu palaužti, išvarginti mazytės tautos herojiškus žmones. Keistai skamba ir tai, kad vykdomas čėčėnų prievoloms (rekrutiškas) ėmimas į rusų armiją. Yra žinoma, kad 24 jaunuoliai buvo atvežti į Sverdlovsko srities pašauktinių punktą. Sovietų armijoje gyvuojantis kyšininkavimas, korupcija, leidžia čėčėnams tuo naudotis — net 14 jaunuolių buvo tėvų išpirkti, sumokant už kiekvieną nuo 500 iki 1,000 („Kavkaz“ — Centras“, korespondentas Daud Sulemanov pastoviai supažindina su einamaisiais įvykiais Čėčėnijoje www.daimohk.org)

Karas Čėčėnijoje vyksta trečius metus. Rusijoje gyventojams šis karas jau spėjo įgrįsti iki gyvos galvos ir tuo pačiu tapo neatsiejama kasdienybė, dalis kasdieninės informacijos. Žuvusieji nieko nestebina, o karinių veiksmų suvestinė daugeliui sukelia ir žiovilį. Atrodo, kad žurnalistai išbaigė savo žodyno atsargas, aprašydami šį neteisėną karą. Lyg ir nieko nauja, ta pati rutina. Tačiau atsirado dar vienas naujas terminas „mirties eskadronas“.

Anksčiau „mirties eskadronas“ sėdavo su Lotynų Amerikos diktatoriais ir jų vedama politika — vis dažniau ir dažniau išgirdavome apie krūvinių susidorojimų pėdsakus, (įslaptintas „baudėjų batalionas“, įsikūrus Pskovo mieste, Baltarusijoje, darbavosi ir Lietuvoje 1991 metų sausio 13-ąją). Tokių batalionų paslaugomis naudojosi Ispanijos vyriausybė, norėdama susidoroti su nepaklusniais baskais, nesivargindama teisais. Taip be teismo, tyrimų, tardymų buvo užmušta šimtai žmonių, ne tik baskų, bet ir tų, kurie buvo įtariami ryšiais su baskų separatistais. Kas gi yra iš tikrųjų žinomas Agentas 007 James Bond? Jo licenzija ar leidimas užmušti priešininką pagal paties pasirinkimą ar nuožnią atmetą kiekvienam duotą teisę — nekaltumo prezumpcija.

Ne taip seniai Baltarusijos prezidentas Lukašenka buvo kaltinamas „Mirties eskadrono“ sudarymu politinių priešininkų pašalinimui. Dabar Rusijos nepriklausoma žinių agentūra „Memorial“ pranešė, kad toks eskadronas jau sudarytas Čėčėnijoje. Tačiau „Kavkaz“ žinių agentūra teigia, kad Čėčėnijoje nėra „Mirties eskad-

Oi neverk, motušele, kad jaunas sūnus eis ginti brangiosios tėvynės... Kad pavirtęs, kaip ažuolas girių puikus, lauks teismo dienos paskutinės (zd. Maironio).

Stasio Krasausko kūriny

rono“, o yra baudėjų (rusiškai — „karateli“) eskadronas. Rusijos — Čėčėnijos paskutinio šimtmečio karų istorija rodo, kad absoliučiai visi Rusijos kariniai padaliniai atlieka tik baudėjų funkcijas. Kas daugiau, kas mažiau, bet marodieriavime, žudymuose dalyvauja visos karinių dalinių rūšys.

Galbūt skaitytojas, skaitydamas šias eilutes, pagalvos, jog rusų armija Čėčėnijoje tai ne „gerų berniukų“, bet žudikų armija, nors Rusijos generolas Babkin, nutaisęs rimtą veidą tvirtina, kad išves, nubauss visus, kurie „leido viršyti tarnybinius įgaliojimus“. Taip tai, bet nužudytųjų nebeprisiekli. Pažadėjus išvalyti armiją nuo tokių žmonių, Babkin paprašė gyventojų informuoti apie juos. Kas atsitiko, kai Rusijos prezidento Putin įgaliotinis žmogaus teisėms apginti Čėčėnijoje Kalamonov paprašė gyventojų suteikti informacijos apie žmogaus teisių pažeidėjimus? „Neilgai trukus, ir tų žmonių, kurie pasirašė po tokia informacija, namus pasibeldė baudėjai („karateli“)“ ir buvo, kad pasirašiusieji atsisakė savo parašo arba dingo be žinios. Ir tai susiję su Kalamonov žmogaus teisių gynimo žinyba Čėčėnijoje!

Reikia priminti žmonėms, kad nuo pirmosios karo sekundės Čėčėnijoje rusų kareiviai sąmoningai naikina iš eilės visus čėčėnus jų gimtojoje žemėje. Rusų inteligentija tylėjo, kada Čiubais garsiai prabilo apie tai, kad būtent „Čėčėnijoje būtinas karas, kaip rusų atgimimas“. Visi tylėjo, kad Samanov reikalavo nužudyti pasipriešinimo kovotojų šeimų narius. Tad ir

dabar nieko geresnio nesitikiama, „Memorialui“ paskelbus, kad Čėčėnijoje yra įvestas „Mirties eskadronas“ — rusų kareiviai kaip žudė, taip ir toliau žudo beginklius čėčėnų gyventojus, ką jie praktikuoja kasdien.

Baisiausia šiandien yra tai, kad Rusijos inteligentija keistai užmerkia akis, atrodo lyg ji būtų tikra tuo, kad kareiviai — maniakai, grįžę iš Čėčėnijos, tuoj pat taps „puikiais tėvynainiais ir taikiais gyventojais“. Statistika sako ką kita: vien Maskvoje ir apylinkėse buvo pagrobta žymiai daugiau žmonių, nei per visus kriminalinius metus. Čėčėnijoje, žmonių grobiimas siejamas su tikslu gauti kelsi. Pažadėjus išvalyti armiją nuo tokių žmonių, Babkin paprašė gyventojų informuoti apie juos. Kas atsitiko, kai Rusijos prezidento Putin įgaliotinis žmogaus teisėms apginti Čėčėnijoje Kalamonov paprašė gyventojų suteikti informacijos apie žmogaus teisių pažeidėjimus? „Neilgai trukus, ir tų žmonių, kurie pasirašė po tokia informacija, namus pasibeldė baudėjai („karateli“)“ ir buvo, kad pasirašiusieji atsisakė savo parašo arba dingo be žinios. Ir tai susiję su Kalamonov žmogaus teisių gynimo žinyba Čėčėnijoje!

Praeitų metų spalio 4 d. Kremlius, pasinaudojęs rugsėjo 11 d. įvykiais, padalino Čėčėnijos kovotojus į banditus ir teroristus. Šią naują terminologiją Maskva padovanoja tiems čėčėnų kovotojams, kurie turi „blogą norą“ išsilaisvinti iš rusų jungo, priešpados. Tad buvo labai patogu pasauliui tiesiogiai įvardinti mažos tautos kovotojus, pasiaukojamai kovojančius ir žstančius ne dėl svetimio, bet dėl savo iškankinto krašto laisvės. Rusijos noras sulgyinti Čėčėnijos išvaduojamojo karo dalyvius su Bin Laden teroristais, primena mums, kad ir sausio 13-osios įvykiai Lietuvoje pasauliui buvo įvardijami kaip lietuvių teroristų aktas. Buvo aiškinama, kad ne tankiai važiuo per žmones, bet jie patys tyčia lindo po jais, kad nebuvo Pakovo baudėjų padalinio, šaudžiusio į žmones, o lietuviai šaudė ir nukovė kareivį, kai jis buvo savų nukautas...

Dievo pagalba, lietuvių tvirtinimu, buvo sustabdytas Lietuvos naikinimas — per arti Europos esame. O čėčėnai? Tauta su didele ir įdomia istorija. Karinga tauta, savo kilmę siejanti su vienu Nojaus sūnų. Ruso caro smaugta, žudyta, tremta ir išlikusi gyva. Generolo Džochar Dudarov prikelta naujam gyvenimui, pasiprie-

KAI KOMUNISTAI ŠLIAUŽĖ PO ... AUTOBUSU

Kad ir kiek rašytume apie komunistų ar nacių okupacijas — vis bus per mažai... Kol esame gyvi — vaikščiojantys istorijos lapai, — neturime tylėti, privalome byloti. Musų pareiga kalbėti už ištremtus, nužudytus, nukankintus. Juk jie žuvo, kad mes būtume laisvi! Pasimokykime iš žydų, kurie neleisdžia užmiršti tautos tragedijos nei savo vaikams, nei visam pasauliui.

Kai M. Žygienė pašaipiai tyčiojosi iš antrosios bangos vaikų duotės apie čekistus, spygliuotą vielą, šunis ir t.t., ji nenumatė (neaplenksi jos, kaip kadagio šakos), jog pati užmynė ant grynios tiesos!

Mano vaikystė prabėgo Pagėgiuose, netoli Panemunės — Tilžės sienos. Okupacijų metu gyvenau Kaune ir nemačiau kas dėjos Lietuvos pasienyje. Tai puikiai aprašė dr. R. Sidrys, pats viską matęs ir patyręs. Vis tik ir man teko susidurti su komunistiniu režimu prie kito komunistinio krašto pasienio, kai keliau autobusu po Europą. Visa tai įvyko Vengrijos pasienyje.

Paliekant Austriją, pasieniečiai išlėdė su šypsena, mąstydami rankomis, linkėdami: „Glueckliche Reise!“ (laimingos kelionės). Ilgoką kelią atkarpą pravažiavome „niekieno žemė“ ir priartėjome prie Vengrijos. O Perkūne, dievaiti... Pakelės krūmuose pastebėjome sargybinius su šautuvais ir šunimis. Kiek toliau išvydome spygliuotų vielų tvorą ir bokštėlius (kaip kalėjimų kiemuose, belaisvių ar koncentracijos stovyklose). Tuose bokšteliuose matėme sargybinius, apsiginklavusius šautuvais ir žiuronais. Privažiavome muitinę. Lipęs pasienietis su rinko iš visų pasus ir išsprasė lauk. Bendrakelėivė iš Anglijos kuzda: „Nepatiks kieno nosis ir „oh, bloody trouble!“ (prakeikta bėda). Ir mano širdis pradeda plakti kėju — mano nosis, aišku užklius, nes amerikietiška me pase parašyta, kad gimusi

„Russia“ (Sibire, Irkutsko m.). Niuksojome prie autobuso, o tuo metu vienas pasienietis išėjo iš autobuso, tikrino kiekvieną sėdynę ir po ją. Kitas nušliaužė po autobusu ir ilgokai ten lindėjo... Ieškodamas ko? Niekas nesibrauna į tą komunistinį „rojų“! Dubsojome nežinioje ir baimėje pusvalandį, valandą. Pagaliau, po poros valandų pajudėjome...

Budapeštas, kurį per pačią širdį kerta J. Štrauso išgarsintasis „Žyris Dunojus“ (tik jis pasirodė rudas...), man buvo vienas romantiškiausių Europos miestų. Gal dėl čigonų smuikų... Dabar pasirodė pilko, niūrus. Pastatai, per 1956 metų sukilimą nusėti kulkoimis, taip ir liko nesuremontuoti, tarsi visam pasauliui bylodami, liudydami vengrų pasipriešinimą sovietams. Tie pastatai buvo savotiškas, simboliškas paminklas Laisvei.

Kur bekeliautum, turistams visada stegiamasi parodyti ne tik architektūrinius, istorinius paminklus, fontanus, tautinius šokus ar dainas, bet ir naktinio, įvairiai apšviesto, miesto grožį. Budapeštas naktį atrodė žymiai žavingesnis. Nematėme namų pilkumo, nesimaisė po kojomis policininkai ar kareiviai, kurių buvo apstu, kaip ir 1938 m. Tilžėje. Pasiėmę papildomą ekskursiją, buvome nuvesti kažkur užmiestį. Mums išlaipino dideliam kieme, sudodino ant suolų, kylantių aukštyn ir nuftografavo. Aha, smilkinuose dunkėjo gyselė, tokiu būdu jie užfiksuoja mus, kaip ir pase, nes ir kraipė, ir traukė, kad tik visi aiškiai matytųsi. Veliau patekome į salę, kuri priminė baraką. Kiek kur keliau, kiekviename krašte supažindino su tikrais tautiniais šokiais, dainomis, todėl ir Vengrijoje tikėjome, jog pavaišina guliašu, palinksimins čardasu ar čigonų muzika. Kur tau! Vaisino kažkokia „buiza“ užuot srubos, o orkestras užgrojo „O, sole mio“! Pakvietė

žaisti kažkokių žaidimus, panašius į vaikystės žaidimus „Dalink žiedą“...

Kai grįžome Austrijon ir pasieniečiai pasitiko mus su „Grues Gott“ (Dievas su jumis), pasijutome žmonėmis...

Kiek kitaip jautėmes komunistinėje Jugoslavijoje, apie kurią buvo sakoma, kad ją sudaro šešios valstijos, šešios kalbos, šešios religijos ir vienintelis troškimas — laisvė! Josif Broz Tito, atsisakęs Stalino „globos“, atsiakyręs nuo sovietų bloko, buvo nemažai žmonių pasiuntęs myriop. Tačiau šiame krašte turistai kvėpavo lengviau.

Mūsų gidai buvo jauni studentai, galėję susikalbėti 5-6 kalbomis. Jie nenorėjo kalbėti rusiškai (tokia neapykanta sovietams), geriau vokiškai. Čia buvo pilna atostogaujančių vokiečių, kurios pinigais taip išlepino jaunus vyrus, kad mums buvo tikras vargas atsiakirti jų „escort“... Jaunimas nešiojo kryželius ant kaklo, kas buvo negalima Lietuvoje. Plaukiant laivu, jaunuolių būrys pasakojo anekdotus apie Tito. Tačiau ir laisvesniam Jugoslavijos komunistui priėjo Brisiaus galas — subyrėjo į Adrijos jūrą.

Nors lietuviai sako — kas kaip išmano, taip save gano, norisi savo trigrasį įkišti į šaunuolių Lietuvos jaunimą, kad daugiau domėtis tėvynės istorija, tautos genocidu. Čia gyvenantieji tampa lyg ir savo krašto ambasadoriais vienas ir kitaip atsutaujantis Lietuvai.

Tad, mieli šaunuoliai, naujai atvykusieji, vienykimės ne tik „Bičiulystėje“, tapkite, kad ir simboliniu, bet mums jungiančiu tiltu per Atlantą. Veikime tik atkūrusios Lietuvos geroi, klestėjimui, garsinime jos vardą. Baltijos kelias, Sausio 13-tosios aukos prie TV bokšto... Baltijos gintaro kruopelės apvertė sovietiską pavergtojo vežimą ir padovanojo mums laisvę. Branginkime ją, kad niekada nebesugrįžtų sovietinė priespauda, o su ja ir baimė į mūsų namus.

Stasė Semėnienė

BIČIULYSTEI VIENERI

Aš nežinojau, „Bičiulystė“, kad taip jauna esi. Bet kaip prikančia esi, gal per tą kančią ir esi. Pirmas žingsnis pilnas nežinomybės, laukimo. „Su „Bičiulyste“ daug dėmesio atnešei „Draugui“. „Bičiuliui išėjus“ palietė daug skaitytojų, palietė jų širdis. O „Likimai“ lyg glodė. Ir aš bičiuli linkiu daug sėkmės. Linkiu, kad Jūsų svajonės išsipildytų. Aš kas savaitę laukiu penktadienio ir šeštadienio „Draugų“. Ačiū, ačiū. Aloyzas, MN.

...

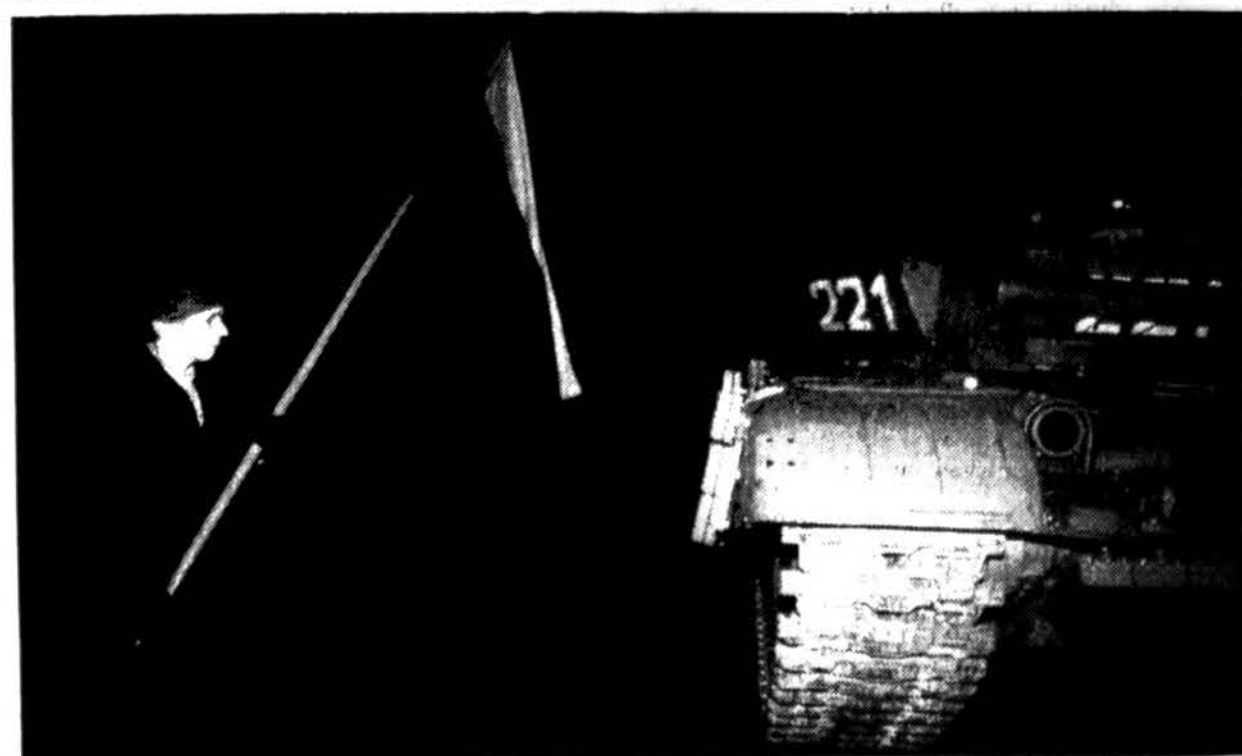
Sveikinu su prasminga pirmąja įvente. Jūsų gimęs kodiklis ne tik pradeda vaikščioti, bet skrajoja po pasaulį ir žmones laukia jo atkeliaujant. Jus skaito ir Lietuvoje. Mano giminačiai prašo atsiųsti „Bičiulystę“. Tai — įvertinimas. Sako, kad tokių temų, kokias Jūs pasnaginėjote, kokiomis rašote ir Lietuvoje ne kiekvienas sugebėtų spaudintis ar parašyti. Tik kodėl du kartus per mėnesį?

Viskas labai gerai. Jei ir pasiūlysiu, tai taip ir turi būti. Kaip daugiavaikėje šeimoje — visko pasiūlo. Nekreipkite dėmesio piktesniam žodžiui, nesitikiu pateikti per daug — juk esame paviršiniai, neįsivaizduojame, tai dar turime baimę (!) būti išaiškintiems! Temų nagrinėjate daug ir kaip susipažinti? Kartais ir „Bičiulystė“ pasipiešia, bet pasipiešia prasmingai ir reikalingai. Neradau nė vieno nereikalingo straipsnio! Klestėk, auk, nes esi gausus lietuviško stiliaus žiupsnelis. Mums ir reikia tik tokių pušalių.

Su pagarba, buvęs kaunietis

Paulius V.

Nukelta į 5 psl.

1991 m. sausio 13 d., kai tėvynės meilė buvo stipresnė už tankus.

Romo Jurgaičio (Elta) nuotr.

Antikos laikais graikai ir romėnai tikėjimą grindė, kad Dievas yra aukštai, virš debesų, o Dzeusas, kuris buvo lygus su Jupiteriu ir kiti dievai bei dievaitės, gyvena planetose. Graikijoje ir Romos imperijoje buvo manoma, kad dangaus kūnų susijungimas materialiosios ir nematerialiosios būtybės.

*** Astrologija tai mokslas, tyrinėjantis žvaigždės įkūnytas dvasines jėgas, pripažįstant astraliųjų dvasių egzistavimą, (apie tai šandien vis daugiau ir daugiau kalbama). Pagrindinės astrologijos prielaidos yra dvi. Pirmoji — įsitikinimas, kad laikas gali būti matuojamas ne tik kiekybiškai (kaip tiesiogiai tikėtume), bet ir kokybiškai (taip atsiranda būtinybė sukurti kalendorių mokslą, stebėti žvaigždžių judėjimo ciklus, jų patekėjimo ir nusileidimo taisyklės ir t.t.). Antroji — įsitikinimas, kad tarp skirtingos kategorijos reiškinių egzistuoja kokybinė giminytė. Astrologijoje mikrokosmoso — makrokosmoso samprata būdinga, jog visi žemiškieji reiškiniai sudėtingais būdais siejami su dangiškaisiais laiko ženkais. Astrologija ir alchemija glaudžiai susijusios tarpusavyje. Astrologija buvo populiaru Babilone, Egipte taip pat Vidurinėje Azijoje, Indijoje ir Kinijoje.

Šiuolaikinė astrologija pasiūlyta su naujų planetų atradimais. Pradžioje — Urano planetos atradimu 1781 metais, o po jos Neptūno, Plutono, ir, be abejo, asteroidai. Astrologija yra tarpinis veikimas tarp planetų (įskaitant Saulę ir Mėnulį) ir ženklių. Draugystė tarp ženklių yra matematiškai pagrįsta ir astrologijos studijos vyksta pagal matematinis ciklus.

2002-iejai pagal Rytų horoskopą — Žirgo metai

Šie metai laikomi labai stipriais energetine prasme. Tai tinkamas laikas įsitvirtinti visuomenėje, siekti ko nors nauja. Juodojo vandens žirgo metų pradžia tik 2002-ųjų m. vasario 12 dieną. Metų pradžia siejama su jaunatimi Vandenio ženkle, tad jų simbolis turi daug energijos, yra aktyvus. Kita vertus, Vėžys taip pat siejamas su gimimu, ištakomis, motinyste. Todėl Žirgo metais — tinkamas laikas rūpintis namais, jų statyba, ar sklypo pirkimu, sukuriant šeimą, pradėti vaiką.

*** Drabužių spalvos Juodojo vandens žirgo metais gana griežtos: juoda, balta, tamsiai mėlyna. Labiausiai reikėtų vengti geltonos ir žalios.

*** Visa žmonijos istorija susijusi su karais. Prieš du tūkstantčius, keturis tūkstantčius metų Žmonijos istorija kur kas ilgesnė. Vandenio ejoj bus atstata daugybė liudijimų ne tik apie Atlantidą, bet ir apie Liamūrį ir dar ankstesnius protėvius. Tuomet suprasime, kad ne visuomet taip buvo gyvena. Jei mūsų samonė nepakis, eisime į visišką susinaikinimą. Pasaulį keisti galima ne tik prievarta, agresija — bet ir meile. Kaip ir mylinti motina keičia, auklėja vaiką — juk nedaug jo per galvą.

*** Sutinkant Naujuosius, visada susimąstome apie ateitį. Trokšdami ir linkėdami vieni kitiems geresnio rytojaus, norime galvoti apie bauginančius netikėtumus. Mūsų protėvių žinojo, kad gyvybė daugiau yra kosminis, o ne žemiškas reiškinys, kad esame vieni su harmoningu pasaulio dalelėmis. Išdirta, kad mūsų encefalograma atitinka Saulės sistemos planetų ritmus. Senovės

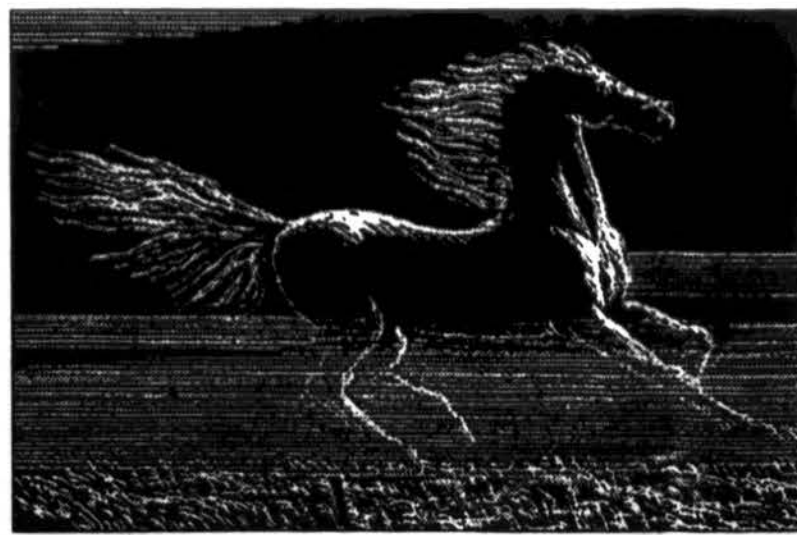
mokslininkai rimtai traktavo astrologijos (astronomijos pirm-takės) mokslą: ir Paracelsas, ir Avicena ir kt. Visi jie labai rimtai tyrinėjo dangaus kūnus, žvaigždynus, Mėnulio fazių įtaką augalams, žmogaus sveikatai, karjerai, asmeninei laimei. Gydytojams, kurie nebuvo išstudijavę Mėnulio fazių, buvo draudžiama gydyti (o juo labiau — operuoti ligonius, ypač vaikus), nes esant netinkamai fazei ar netinkamame Zodiako ženkle, galima padaryti meškos paslaugą: t.y. tik pakenkti. (Nors Mėnulis teatspindi Saulės šviesą, jis yra artiausias Žemės esantis dangaus kūnas, geriausiai mums matomas ir nuolat per 28 dienas apskriejantis Žemę, kuri sugeba apsisukti aplink Saulę tik per metus. Todėl nenuostabu, kad juo remiantis ir sudaryti mūsų kalendoriniai mėnesiai).

*** Fizikos mokslo įrodyta, kad nuo mėnulio traukos jėgų priklauso potvyniai ir atoslūgiai Žemėje. Taip pat įrodyta, kad, kai Mėnulis yra Avino žvaigždyne, motinos išsiose pirmiausia auga vaisiaus galva, o kai jis, pvz., Vandeninyje — kūnos. Žuvyse — pėdos ir kojų pirštai, Dvyniuose — pečiai, rankos ir plaštakos, Liute — nugara, širdis, kraujagyslės, Skorpione — lyties organai, šlapimo pūslė, Mergelėje — skrandis ir nervai ir pan. Taip pat žinoma, kad per pilnatį operuojant, visada ilgiau kraujuoja ir lėčiau gyja žaizda. Taigi viso pasaulio tautos, net ir neturėdamos atitinkamo išsilavinimo, nuo senų senovės tyrinėjo dangaus reiškinius ir pagal juos spėdavo orą, pranašų gimimą ar net karų pradžią. Šiandien Tibete, gimus kūdikui, pirmiausia eina pas astrologą, kad būtų sudarytas jo gyvenimo „žemėlapis“ tam, kad jis pasuktų tinkama profesine linkme, kad jam nereikėtų dažnai keisti specialybų, darbų, blaškytis, sirgti.

Juk rimtai suvargama dažniausiai dirbant nemėgstamą darbą. Neradęs vietos gyvenime, nusivylęs savimi ir visais, išsirinęs netinkamą partnerę, ir pan., žmogus ne tik dega, duoda, bet ir nusižudo.

*** Senovėje arklis buvo suvokiama kaip mistinė būtybė, dažniausiai siejamas su vandeniu, ugnimi, kaip gyvastį teikiančios ir kartu pavojingos jėgos. Iš akmens amžiaus išlikusių piešinių olose, dažnai vaizduojami arkliai, kurie ilgus amžius vaidino didelį vaidmenį daugelyje kultūrų, tad ne veltui su arkliais yra susijusi gausi simbolika. Jų simboliai susiję ne vien tik su medžioklės magija, o kur kas labiau — su kultūra ir religija. Dar arklys siejamas su kilnumu ir motinyste instinktu, laime (pasagų talismanai). Daugelyje Europos, Tolimųjų Rytų kraštų buvo manoma, kad arklys gali išmušti kanopomis iš žemės vandens šaltinius (tokių pavyzdžių turime ir lietuvių stebuklinės gyvulinės pasakos). Arklys dažnokai siejamas su mėnuliu, buvo artimas mirties karaliai ir daugelyje indoeuropietų tautų jis neretai laikomas sielų vadovu. Kai kada, valdovo mirties atveju, arklys net atguldavo (tikėtina, kad tai taurisčiausia auka) ir kapą kartu su žuvusiu karžygiu arba buvo paaudkiamas. Tokių pavyzdžių turime ir Lietuvos istorijoje.

Su tamsiajame arklis simbolikos prasme yra susijusi ir graikų mitologijos mišriosios būtybės arkliažmogiai: kentaurai, silėnai, satyrai, kurių arklisioji pusė dažniausiai simbolizuoja nevaržomus arklisius instinktus. Kitaip apibūdinamas arklis

S. Krasausko paveikslas fragmentas.

lys Pegasas. Graikų mitologijos sparnuotasis arklis, kuris siejamas su chthonine dievybe būdinga, vėliau išsivystiusia šviesos simbolika (pvz. Kinijoje, Indijoje ir Antikos laikais). Šviesos aspektu arklis pirmiausia baltas, tapo Saulės ir dangaus gyvulių, dievų jojamuoju gyvūnu, visų išmintingų jėgų arba džiaugsmo ir pergalės simboliu (atvaizduoti ant kankinių kapų). Krikščionybės simbolikoje arklis, kaip ir baltas arklis, laikomas „Kristaus triumfatoriaus“ arba „Apokalipsės raiteliu“. Apokalipsėje raitelis ant balto žirgo simbolizuoja Kristaus pergalę, ant raudono — karo, ant juodo — mirties angelus baudėjas.

*** Praėjusiųjų metų Baltoji gyvatė simbolizavo išmintį, o šių metų Arklis — sąžinę. Vadinasi, viskas priklauso nuo jos. Jei meluosime patys sau, apgaudinėsim kitus, vargu ar šie metai mums bus palankūs. Arklis, simbolizuojantis jaunystę, jėgą, seksualumą ir vyriškumą, dalyvauja tiek tamsiojoje, tiek šviesioje simbolikos pusėje. Arklis — septintasis kiniečių astrologijos gyvūnų ženklas.

*** Sausio 3 d. 23 val. 39 min. Merkurius įėjo į Vandenio ženklą, kuriame bus iki vasario 4 dienos. Taps lemtingi draugiški ryšiai bei avangardinės, originalios idėjos. Drąsiai žvelkite į priekį, telkite apie save ben-pis“ tam, kad jis pasuktų tinkama profesine linkme, kad jam nereikėtų dažnai keisti specialybų, darbų, blaškytis, sirgti.

Pagal Rytų išminties parengė L.T.; A.T.

2002 METAI ZODIAKAMS

• **Avinas.** Nuo metų pradžios dėmesį skirkite pradėti darbų įgyvendinimui, naujos profesinės žinios įgyti. Dažnai atsimušite į įvairias klintis, ypač kai stiga reikiamos informacijos bei išmanančio žmogaus pagalbos, patarimo. Spręsis ir širdies problemos: visą vasarą, ypač rugpjūtį, bus gerai ieškoti poros, o seniai susituokusiems — karščiai išiebtis meilės ugnį. Galimi įvairiausi intriguojantys romanai. Visi metai puiksūs įsimylėti, kurti šeimą. 2002 ir 2003 metais žinę vaikai jums suteiks daug džiaugsmo, bus atrama, pagalba, naujas įkvėpimas. Esminė dėmesį skirkite šeimai, namams, taip pat santaupoms kaupti. Tai geras laikas investuoti pinigų į nekilnojamą turtą. Sulaukti pripažinimo, pasiekti karjeros aukštumų bus ne lengva. Daugiau įmanoma vasaros pabaigoje. Nuo rugpjūčio mėnesio viskas pasikeis: aplinkys ypatinga sėkmė, laimė, kuri lyds visus metus. Puiki progą pasizymėti, atkreipti visuomenės dėmesį į savo idėjas, veiklą, kūrystę. Ruduo sėkmingas darbams ir atkakliams, spalio viduryje teks ieškoti paramos, patikimų sąjungininkų. Žiemą pradžioje atsiranda problemų, tvarkant finansinius reikalus. Tautykit! Tinkami ženklai Avinas, Liutas, Šaulys!

• **Jautis.** Laukite permainų metų pradžioje — galite pakilti darbe. Visuok domėkitės, kaupkite reikiamą informaciją. Naujos pažintys jaudins, bet pasitikėjimo nesukels. Finansinės problemos neišsprends nei pirmą, nei antrą pusmetį — geriausia atveju, reikala stabilizavosi. Nuo metų pradžios ir toliau susivėrėte dirbt, apibokite savo išlaidas, kol ateis geresni laikai (toks laikas prasidės nuo 2003 metų vasaros). Pirmas pusmetis bus aktyvesnis — ką spėsite nu-

veikti iki liepos vidurio, turėsite visus metus. Sėkmingas sausis iki vidurio. Vėliau reikalai gali įstrigti. Kovo mėnesį turėsite kažką keisti santykiuose su artimu žmogumi, savo veikloje. Vasara, ypač jos pradžia — sėkmingas laikas mokslams, kelionėms, prekybai. Daugiau dėmesio skirkite šeimai, tėvams. Neturintiems šeimoms antroji metų pusė — geras laikas ieškoti poros. Pirkti, parduoti nekilnojamą turtą. Na, o jei viskas bus gerai namuose, darbe taip pat nekilis naujų problemų. Sėkmė meileje, džiaugsmas šeimose jus lyds visą vasarą bei rudenį. Spalis, lapkritis gali iškilti problemų darbe, kažkam parops jūsų užimama vieta. Gruodis sunkus mėnuo dvasiškai, daug kas išsišikės — kas už, kas prieš. Metų pabaigoje, nepaisant ligų, peršalimų, virusas susitvarkys. Tinkami ženklai Oziaragis, Mergelė.

• **Dvyniai.** Dvyniams trūksta stabilumo. Dabar jie turės progą ilgai gyvi šią savybę. Galima karjerą darbe jau metų pradžioje. Sėkmė teks visus metus. Pagrindinės užduotys įvykdomos nuo metų pradžios iki rugpjūčio pabaigos. Reikės imtis kažko esminio, nes tuo metu pradėti darbai, nauja veikla, investuoti pinigai suteiks stabilumą beveik trims dešimtmečiams. Metai gali būti pelningi. Didės jūsų bendravimo ratas. Reikalai gali pradėti strigti nuo kovo pradžios iki balandžio vidurio — iš pradžių dėl lėšų stokos, vėliau dėl sveikatos. Pavasario pradžioje gali sutikti savo idealą. Meilė ir laimė svarbi vasaros pabaigą, rudens vidurį. Rugpjūtyje reikia išeiti, jis netinkamas reikalams tvarkyti. Rugėjis — laikinas stabtelėjimas, bet rudens pabaigą ir žiemos pradžią — geras laikas užmegzti partneriškus ryšius, kovo dėl pripažinimo. Tai bus ir permainų laikas asmeniniame gyvenime. Tuo metu likimas patikrins jūsų santuokos (ar meilės) tvirtumą: arba bultis, rutina, kasdienybė jus galutiniai išsekis, arba tarp jūsų užsimeigs tikras, stiprus ryšys. Gruodis — profesionaliam dalykams, veiklos plėtimui. Saugokite sveikatą, galite rimtai susenagauti. Visus metus svarbu pasirūpinti poilsu, nervų bei imuniteto stiprinimu. Daug tinkamų ženklių: Vandenis, Žuvis, Avinas, Vėžys, Svarstyklės, Skorpionas!

• **Vėžys.** Šie metai — didžioji sėkmės metas, kuris aplanko žmogų kartą per dvyliką metų. Pirmasis pusmetis bus be galo svarbus. Spreis, ar jos tampa padėties šeiminiuku, ar ir toliau busite tik aplinkinių primestos valios vykdytoju. Pakovokite už save, asmeninį pripažinimą — esate verti kur kas daugiau nei manote. Nepamirškite, jog lengvai nieko nepasieksite — be jėgų jami turta. Sulaukti pripažinimo, pasiekti karjeros aukštumų bus ne lengva. Daugiau įmanoma vasaros pabaigoje. Nuo rugpjūčio mėnesio viskas pasikeis: aplinkys ypatinga sėkmė, laimė, kuri lyds visus metus. Puiki progą pasizymėti, atkreipti visuomenės dėmesį į savo idėjas, veiklą, kūrystę. Ruduo sėkmingas darbams ir atkakliams, spalio viduryje teks ieškoti paramos, patikimų sąjungininkų. Žiemą pradžioje atsiranda problemų, tvarkant finansinius reikalus. Tautykit! Tinkami ženklai Avinas, Liutas, Šaulys!

• **Jautis.** Laukite permainų metų pradžioje — galite pakilti darbe. Visuok domėkitės, kaupkite reikiamą informaciją. Naujos pažintys jaudins, bet pasitikėjimo nesukels. Finansinės problemos neišsprends nei pirmą, nei antrą pusmetį — geriausia atveju, reikala stabilizavosi. Nuo metų pradžios ir toliau susivėrėte dirbt, apibokite savo išlaidas, kol ateis geresni laikai (toks laikas prasidės nuo 2003 metų vasaros). Pirmas pusmetis bus aktyvesnis — ką spėsite nu-

• **Liutas.** Pirmasis pusmetis kupinas nežinios — teks priimti svarbius sprendimus bei veikti apgraiomis, nesiorientuojant realioje situacijoje. Niekur nesivėrkite, nieko nauja nepradėkite, labiau pasikliaukite savaimine įvykių eiga. Antrą vasario pusę, kovą tik intuicijos dėka išvengsite smūgio į nugarą, intrigų, kurios itin tikėtinos dėl pinigų, meilės. Dovanoti mylimam žmogui jausmus, nelaukiant atlygio, geriausia pavasari. Darbe seksis geriausiai vasarą, nors birželis, liepa itin nepalankūs — kažkas vyks prieš jūsų valią. Galite pasikliauti bičiuliais, šiuo įtemptu, sudėtingu metu nelaukite vieni — jie jus parems ir moraliai, ir materialiai. Tvarkydami reikalus, neriškuokite iki rugpjūčio. Nuo šio mėnesio sugrįš sėkmė. Galimi pasiūlymai, galintys peraugti į rimtą darbą. Prasidės triumfo metas. Rugpjūtyje imkitės naujų sumanymų. Likimas suteiks puikią galimybę viską pradėti iš naujo. Nesustokite, siekdami savo — ryžtas, drąsa bus itin svarbios vertybės. Nuo gruodžio jūsų reikalai ims strigti. Daug kas gali nueiti veltui. Netiks ir nieko nauja imtis — baikite, apibendrinkite savo darbus. Gruodis atneš nemazai nerimo ir dėl šeimos, vaikių, mylimo asmens — netaktiškas, jų elgesys gali tapti neapsipratimų priežastimi. Tinkami ženklai Avinas, Liutas, Šaulys.

• **Mergelė.** Ar dar nesutikote naujos žuvies būtybės Naujųjų metų? Jei ne — sausis gali būti jūsų naujomis pažintimis. Reikšmingi pasikeitimai galimi iki vasaros pradžios. Puiki pradžia — pirmas dvi sausio dekadės jus lyds sėkmė. Tai puikus laikas savo darbus pristatyti visuomenei. Tačiau trečia sausio dekada, vasaris — nežymios nesėkmės, finis negalavimas, neusiurpatimai, bendraujant su kolegomis bei artimaisiais gali virsti rimtų kliuvinių, įgyvendinant savo siekius. Mergelė, labiau nei kitų Zodiako ženklų atstovus, nervina bet kokiu nukrypimai nuo numatytų planų. Pavasarį būkite lankstesni. Pirmąjį pusmetį pats laikas išmokyti į šią problemą žvelgti filosofškai — kad ir ką Likimas lemtų, viskas tik ir gerai. Antra balandžio pusė itin romantiška — nors busite labai užsiėmę, tai nesutrukdys tvarkant reikalus, įveikti ir meilės intrigas. Jei sprendžiate meilės problemas, būtent, dabar reikėtų pakovoti už mylimo asmens pripažinimą. Galimos tikėtinos permainos — nutruks išsekęs meilės, netvartas draugiškas ryšys, netgi galimos netikėtios vedybos (ypač su aukštu įtakingu asmeniu ar žmogumi, gerokai už jus vyresniu). Nuo rugpjūčio teks išmokyti gyventi taupiau. Prasidės gana sudėtingas laikas. Jei anksčiau buvotė padarę klaidų, dabar jos išryškės. Lapkričio pabaigoje, gruodį bus svarbu labiau saugoti sveikatą, darbo vietą ir gerus santykius šeimose. Tinkami ženklai Jautis, Oziaragis.

• **Svarstyklės.** Pirmasis pusmetis laikas siekti užsibrėžto tikslo — tikėtinas perkėlimas ir aukštesnės pareigos bei kitokie įvertinimai. Nepamirškite, kad galimos įvairios pavojingos karjeros intrigos darbe, rezgamos jūsų užnugarį. Kovo pabaigoje, balandį viskas po truputį nurims. Palengvėjimas ateis, tik birželį baigiantis. Rugpjūtyje — galimi netikėtumai, sušikimai, dėl kurių viskas apsisvers aukštyn kojomis. Rudenį atsiranda daugiau laisvo laiko/keisio potėris ir draugus — kažkam atsisėite, bet įgykite ir naujų bendraminčių. Jūsų laukia puikus ruduo, — atrastieji kurti kažką naujo — prasidės ryttingų, drąsių permainų tarpe. Tiesa, tuo metu gali kilti rimtų nesutarimų su dalykiniais partneriais, bendratygiu ir net sutuoktiniais. Deje, gruodį tai gali baigtis skrybomis. Gruodžio mėnesiu nieko nauja neplanuokite — gali atsirasti finansinių problemų. Visus metus daug dėmesio skirkite savo sveikatai. Tinkami ženklai Vandenis, Dvyniai.

• **Skorpionas.** Labai jums palankūs metai — išsiplės jūsų įtaka, veiklos sfera, įgysite didesnę autoritetą šeimose bei visuomenėje. Pavasarį galimas pasaukštinimas ar atgimimo pakėlimas, netgi sėkmingas persikraustymas į naują gyvenamąją vietą. Meilės tvirtėjimas vasario ir kovo mėnesiais. Gegužės pabaigą, ar jūsų partneriai sąžiningi bei veikūs, iširs netikalingi, apgaulingi dalykiniai ryšiai. Gegužės-liepa galima maloni, netikėta patintis. Teks atsakyti sau į klausimą — ar išties mylite savo vai-

kus, tą asmenį, kurį laikote savo mylimuoju (-ja)? Palankiai romantiškiems nuotykiams besiklostantis aplinkybės "gali gundyti sukčiauti mylimo žmogaus bei sutuoktinio, savo vaikų atžvilgiu. Bėtos maie nepaslepsi, ir jau gegužės pabaigoje galite sulaukti skyrybų. Nuo romantiškų nuotaukų liepos viduryje atsiras poreikis labiau gilintis į savo tikrąjį "aš", ieškoti gyvenimo tikalo. Kantrybės! Rugpjūtis, rugėjis — puikus laikas veiklai. Spalis, lapkritis — ne viską, ko norisi, bus įmanoma įkūnyti. Sunkią akimirą atsiremsite į artimo žmogaus meilę. Tinkami ženklai Žuvis, Vėžys, Skorpionas.

• **Šaulys.** Metai bus įdomūs. Pirmąjį pusmetį nedera nieko nauja pradėti. Tai metas, kai galimi neaklamdumai, bet jie gali būti neišvengiami, tik nereikia bijoti įtampos, permainų. Pirmąjį pusmetį galite tapti mistikais. Nes kaip kitaip suvokti logiką, pagal kurią vystysis įvykiai: netektys, kančios tarsi neprasmingos ir ne laiku, o sėkmė ten, kur jūsų supratimu, ne realu tikėtis. Intuicija taps svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime. Jei ja remdamiesi rizikuosite sausio trečią dekadą, vasarį, galite nemazai laimėti. Gegužė daug ką lems jūsų partneriai — priklausomai nuo jau minėtų priežasčių, būsime arba susilugdyti, arba išgelbėti. Netekėjusioms, nevėjusioms gali pasikeisti šeimyninė padėtis — vedybos ruošinėjamos, bet atsisiras kaip problema — pajūtė sėkmę, galite prarasti budrumą tvarkydami finansinius reikalus. Tvarkydami finansinius reikalus, būkite lankstesni. Vasaris — pirmas dvi sausio dekadės jus lyds sėkmė. Tai puikus laikas savo darbus pristatyti visuomenei. Tačiau trečia sausio dekada, vasaris — nežymios nesėkmės, finis negalavimas, neusiurpatimai, bendraujant su kolegomis bei artimaisiais gali virsti rimtų kliuvinių, įgyvendinant savo siekius. Mergelė, labiau nei kitų Zodiako ženklų atstovus, nervina bet kokiu nukrypimai nuo numatytų planų. Pavasarį būkite lankstesni. Pirmąjį pusmetį pats laikas išmokyti į šią problemą žvelgti filosofškai — kad ir ką Likimas lemtų, viskas tik ir gerai. Antra balandžio pusė itin romantiška — nors busite labai užsiėmę, tai nesutrukdys tvarkant reikalus, įveikti ir meilės intrigas. Jei sprendžiate meilės problemas, būtent, dabar reikėtų pakovoti už mylimo asmens pripažinimą. Galimos tikėtinos permainos — nutruks išsekęs meilės, netvartas draugiškas ryšys, netgi galimos netikėtios vedybos (ypač su aukštu įtakingu asmeniu ar žmogumi, gerokai už jus vyresniu). Nuo rugpjūčio teks išmokyti gyventi taupiau. Prasidės gana sudėtingas laikas. Jei anksčiau buvotė padarę klaidų, dabar jos išryškės. Lapkričio pabaigoje, gruodį bus svarbu labiau saugoti sveikatą, darbo vietą ir gerus santykius šeimose. Tinkami ženklai Jautis, Oziaragis.

• **Oziaragis.** Šie metai — didelių pastangų metai. Darbas — galvos skausmas. Daug ką lems jūsų mąstymai, išsiginčijimas dainavęs patriotines dainas, bijoti, tai bijo ir amerikietis, nuolankiai sutikdamas su bosu visur, net kai bosas visiškai neteisus ir nutylėdamas tų, kur žmogiška savigarda neleistų nutylėti. Juk sukuti uodegą nuo saugumiečio ir veidmainiui prieš bosą yra visiškai analogiški dalykai. Tik apie amerikietį kažkodėl nekalbama, kaip apie baltį, ir dar niekieno. Mano galva abu (ir lietuvis, ir amerikietis) elgiamiesi, kaip diktuoja sveikas protas, nes bijo (bijoti, bet protingai laikis), laikosi nerastų gyvenimo taisyklių, vengdami bereikalingų nemalonių. O gal tik Lietuvai taikomi visi, neigiamą prasmę turintys, žodžiai, kaip baimė, veidmainystė, melas ir kiti". Seka inicialai „K.D.“.

Atkelta iš 4 psl.

LAISKAS K. D. INICIALAIS PASIRAŠIUSIEMS

Aiškumui, apie ką aš noriu rašyti, pakartosiu „Bičiulystės“ skiltyje (2001.XI.2) tulpę Tamtos prieakaitingąjį laisną. Būtent: „Jei sovietiniais laikais žmogus, sukdamas uodegą nuo provokatoriaus, išsiginčijamas dainavęs patriotines dainas, bijoti, tai bijo ir amerikietis, nuolankiai sutikdamas su bosu visur, net kai bosas visiškai neteisus ir nutylėdamas tų, kur žmogiška savigarda neleistų nutylėti. Juk sukuti uodegą nuo saugumiečio ir veidmainiui prieš bosą yra visiškai analogiški dalykai. Tik apie amerikietį kažkodėl nekalbama, kaip apie baltį, ir dar niekieno. Mano galva abu (ir lietuvis, ir amerikietis) elgiamiesi, kaip diktuoja sveikas protas, nes bijo (bijoti, bet protingai laikis), laikosi nerastų gyvenimo taisyklių, vengdami bereikalingų nemalonių. O gal tik Lietuvai taikomi visi, neigiamą prasmę turintys, žodžiai, kaip baimė, veidmainystė, melas ir kiti". Seka inicialai „K.D.“.

Gerbiame, atrodė, užmiršai amžinojo keitimosi dėsni, ir būtent, kad keičiasi formos, tačiau nesikeičia esmė. Ir čia glūdi Tradicija, kuri socialinių požiūriu sudaro esmės raidos tolydumą: visos gyvenimo sritys paeina iš tradicijos. Tradicijų prasmės nuorodų šaltinis yra Šventasis Raštas (pagal tarptautinį žargoną — Biblija). Tad aš noriu pacituoti tas Šventuosius nuorodas, susijusias su gerbiama laisne išreikštais konfliktais. Liečiant „bijojimą valdžios“, Naujajame Testamente apaštalo Petro Pirmajame laiške (2:13-17) skaitome:

„Taigi, pasidukite kiekvienai žmonių tvarkai dėl Dievo: ar tai karaliui, kaip valdovui, ar tai vadams, kaip jų siųstiems atkeršyti piktadariams ir pagirti gerųjų. Nes tai yra Dievo valia, kad gera, darydami priverstumėte nutilti neišmanančių žmonių nežinojimą; kaip laisvieji, ne kaip tie, kurie daro iš laisvės piktybę dangalę, bet kaip Dievo tarnai. Vaisus gerbię, mylėkite brolius, Dievo bijokite, gerbię karalių“.

Toliau, kiek liečia „paklusnumą bosui“, apaštalo Pavolo laiške efeziečiams (6:5-8) skaitome:

„Vergai, klausykite kuno valdovų su baimė ir drebėjimu, savo širdžių nekliaustingum, kaip Kristaus; tarnaukite ne dėl akių, lyg kad žmonės įtikdami, bet kaip Kristaus tarnai nuoširdžiai vykdydami Dievo valią. Tarnaukite gera valia, kaip Viešpaties, ne žmonėms; žinote, kad kiekvienas, ką jis padarys gera, tai atsiims iš Viešpaties, ar jis vergas, ar laisvas“.

„Draugo“ prenumeratorių ir „Bičiulystės“ skilties skaitytojas Čikaga

ISTORINIAI LIETUVIO ANTROPOLOGINIAI BRUOŽAI

Žmogaus ūgis — amžiams
bėgant vis kitoks

Baltų gentys, gyvenusios Lietuvos teritorijoje pirmame tūkstantmetyje, buvo aukštesnės: vyrų ūgis vidurkis buvo 172,4 cm, moterų — 159,6 cm (net ir mūsų laikais tai nemažai). Bet jeigu pasėkime prof. G. Česnio tyrinėjimus, paaiškėtų, jog, pradedant XIV a. ir baigiant XIX a. (apie 500 m. laikotarpis), lietuvių ūgis nuolat mažėjo. Dar XIV-XVII a. vyrai buvo 166,8 cm, moterys — 156,6 cm ūgio, tuo tarpu XIX a. vyrai tik 166,2 cm, o moterys — 154,9 cm ūgio. Ši tendencija į priešingą pusę pakrypo tik XX a. Pavyzdžiui, 7 dešimtmetyje vyrai buvo vidutiniškai 176,5 cm, moterys — 163,4 cm ūgio.

Etnografiškai vyrų ir moterų ūgis aukščiausias Vakarų Lietuvoje ir pamažiau žemėje ir rytus bei pietus. Vakarų ir Rytų Lietuvos vyrų ūgio skirtumas — 3,6 cm, moterų — 2,6 cm. Taigi žemiausiai buvo ir tebėra aukštesni negu aukštaiciai.

Daugelio archeologų nuomone, tam tikros griaučių dalys ir kaulai rodo, kad kuriuos lietuvių vyrų fizinio išsivystymo bruožus. Pirmiausia aiškiai matyti tvirta galūnių juosta: stambūs, stori raktikauliai ir žastikauliai, glaudžiai sujungti masyviais sąnariais. Dėlbio kaulai neproporcingai ilgi ir ypač plati plaštaka. Todėl nenuostabu, kad archeologai rasti kinklai rodo, jog juos valdė stiprūs ir užsigrūdinę dregname šiaurės klimato žmonės. Štai kovingai kirviai svėrė apie 470 g., dviašmeniai, abiem rankomis valdomi kalavijai — iki 5 kg.

Gyvenimo trukmė

Mūsų protėviai baltai gyvenimo trukmė negalėjo pasigirti. Nesulaukusieji brandos amžiaus sudarė pusę naujagimių (šiandieninio naujagimio gyvenimo trukmė turėtų būti apie 70 metų). I tūkstantmetyje didelis mirtingumas būdavo naujagimystėje, keliskart sumažėdavo vaikystėje, šoktelėdavo jaunystėje ir pamažu didėdavo senstant. XIV-XVII a. suaugusių vyrų lietuvių vidutinė gyvenimo trukmė tesiekė 25,9 m. (1790 m. gyventojų surašymo duomenimis — jau apie 34 m.), o moterų — apie 22 m. XVIII a. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (LDK) bajorai už

valstiečius gyvendavo vidutiniškai 6 m. ilgiau.

Tačiau kokių mirtingumas iki pat XIX a. pabaigos buvo labai didelis (apie 30 proc. vaikų mirdavo, nesulaukę vienerių metų).

Europoje suaugusiųjų vidutinė gyvenimo trukmė buvo:

XVII a. — 25 m. 8 mėn. XVI a. — 21 m. 2 mėn.; XVIII a. II puseje prasidėjus demografiniam sprogimui — jau 32 m. 9 mėn.

Kodėl žemeje?

Ūgio mažėjimas — tai bendros krašto žmonių sveikatos būklės bei civilizacijos atspindys. Priežastys gali būti įvairios. Vienreikšmiškai įtaką turėjo Lietuvoje įsigalėjusi baudžiava ir jos nulemtos specifinės socialinės sąlygos. Susijęs valstiečių gyvenimas su žeme, apribota migracija, todėl sumažėjo ir santuokų (dabar dažniausiai jau tuokiasi to paties kaimo žmonės). Sunkus, dažnai alinantis darbas, menkas poilsis, nepakankama ir nekokybiška mityba, siaurai suvokiama pasninkai, prasta sveikatos apsauga bei ligų profilaktikos nebuvimas, epidemijos, sunkios ligos, ypač vaikystėje, negalėjo nesulaukti augimo procesų, nepakenkti sveikatai. Moterų organizmas stipresnis negu vyrų, jos mažiau nukentėjo nuo nepalankių sąlygų. Neatsitiktinai jų ūgis Lietuvoje viduramžiais sumažėjo tik 1,8 proc., o vyrų — net 3,2 proc. Į akis krenta ir tai, kad moterų LDK gyvendavo apie 4 m. trumpiau nei vyrai. Dažniausiai — dėl neštumo ir gimdymo komplikacijų.

Socialinių sąlygų skurdumą lėmė ir gamtinės priežastys — pietrytinių mūsų šalies rajonų dirvos yra pačios nederlingiausios, čia vėliau įsigalėjo tokie pažangesni žemės padargai kaip dalgis ir žagrė, lečiau tobulėjo pažangios, sėjomainos sistemos.

Miestiečių būti nevertėjo

LDK miestiečių biologiniai ypatumai buvo prastesni nei kaimo žmonių. Pavyzdžiui, viduramžiais vilniečių (daugiausia tai išivai iš pietrytinių Lietuvos regionų) vyrų bei moterų ūgis buvo žemesnis nei žmonių iš provincijos, o amžiaus trukmė vidutiniškai atsiliko 4,2 m.

Lietuvos televizijos (LTV) naujmetinės programos dalis, matyta Lietuvos žiūrovų 2001 m. gruodžio 13 d. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotrauka.

Jei išvystume Vilnių toki, koks jis buvo prieš 100-200 m., bėmat išryškėtų mažai urbanizuotų senosios Lietuvos miestų bruožai: prastas komunalinių įrengimų lygis, epidemijos (maras 1710-1711 m., cholera — 1831 m.), skurdas, kiaulės, lakstantios centrinėmis miesto gatvėmis. Visa tai pirmiausia atsisukdavo prieš eilinius miestiečius.

Visgi Lietuvos miestiečių mirtingumas, palyginti su Eu-

ropos pavyzdžiais, XIX a. buvo vienas iš mažiausių (Vilniuje 1 mirėdavo iš 43 gyventojų, o Prahoje — 24, Vienoje — 22,5). Anot VU profesoriaus, medicinos daktaro, istoriko M. Homolickio (1791-1861), tam įtaką visų pirma turėjo patogi Vilniaus topografinė padėtis (švartų upių santaka, slėnis) bei aprūpinimas geru gelu vandeniu.

Parengė Aurimas Pautienius

LIETUVAITIS ROMOJE

E. RINGUS

Vaikystės draugo sūnų Praną sutikau du kartus. Pirmą sykį dar perestroikos pradžioje, kai jis atskrido į Čikagą, kaip vienas pirmųjų turistų ir netgi atsivėžė truputį žaliukų. Tada Gorbachio, norėdamas parodyti pasauliui, koks jis pažangus, mažam sovietų piliečiui skaičiui pradėjo leisti išvykti į užsienį, netgi į Ameriką. Kad neatrodytų per daug „ubagiškai“, pirmiems turistams leisdavo pakeisti nedidelį kiekį rublių į dolerius.

Neilgai mano svečias čia buvo. Tada turistinės vizos buvo trumpalaikės ir visi laikėsi tvarkos. Pirmos lankstusės iš Lietuvos apie emigraciją dar negalvojo. Grįžo namo, bet jau apgadintas. Skirtumas tarp Vilniaus ir Čikagos buvo per didelis, kad žmogaus nepaveiktų. Be to, pirmuosius turistus mes traktavome kitaip, negu trečios bangos emigrantus. Sovietai gerai žinojo, kad išleisti savo laimingus piliečius į užsienį, nors ir trumpam, yra pavojinga, visi jie užsikrečia nepagydoma liga. Susirgo ir Pranas. Nusipirkęs „šengenišką“ vizą, Pranas atsidūrė Prancūzijoje. Čia jis bandė tapti politiniu pabėgėliu, bet nepavyko. Prancūzai nuo pat revoliucijos pradžios savo progresyvių rašytojų buvo įtikinti, kad Sov. Sąjunga yra beveik dangus žemėje, nors norinčių rusišką rojų dar pagerinti, į S. Sąj. dirbti važiuo mažiausiai, palyginus su kitais kraštais, netgi Amerika.

Pranas iš Prancūzijos kelią kartus bandė per naują povandeninį tunelį patekti Anglijon. Prie kanalo pradžios, prancūzų pusėje, kandidatų į Angliją palapinėse laukė tūkstantai kurdų, afganų, arabų, rusų, ukrainiečių ir lietuvių. Mėginimas tapti legionieriumi, irgi baigėsi nesėkme. Kadangi „šengenišką“ vizą buvo itališką, Praną nugalėdavo prie Italijos sienos ir palinkėjo geresnės sėkmės. O gaila, nes vieną dieną Pranas jau buvo anglų pusėje. Vokiškas šūnpalaiškas surado jį Michelin padangų krovinyje. Šiaip mūsų tautiečiai per tą tunelį atvyksta turistiniuose autobusuose, kitus atgabena lenkai mažose

laivuose, naktia išmesdami pakrančių miesteliuose.

Kanalas po La Manche siauriau, anksčiau garsus tuo, kad per jį Europą plaukikai statydavo vis naujus rekordus. Vėliau pradėjo skristi orniais dviračiais. Dabartinį garsų kanalą įsigijo avarijomis ir žuvusių jame skaičiumi. Būdų, kaip sustabdyti norintius patekti į Karalystę, dar nerasta. O kandidatų skaičius nemažėja. Per Italiją, Prancūziją, Vokietiją ir Benelux kraštus, turkų ir albanų mafijos užantspauduotose vagonuose siunčia savo „prekes“. Atidarius duris, nemažai keleivių jau nebeatsigauna.

Italijoje emigrantų stovyklų išaugo pietinėse provincijose ir kitoje Adrijos jūros pusėje, priešais Albaniją. Patyręs keliautojas Pranas sugebėjo iš „karabinieri“ globos išsprukti ir nutūpti Romoje. Amžiname mieste, viso pasaulio turistų sostinėje, jeigu nesi per daug apipylęs, dingti miniose lengva. Surasti to paties likimo draugų irgi nesunku. Vilniuje išaugęs, mokas kelias kalbas, Pranas greit įsijungė į imigrantų gyvenimo katilą.

Daugiausia buvo ukrainiečių iš Lvovo srities. Pagal Praną, jie buvo draugiškiausi. Iš Baltijos kraštų Pranas nesutiko nei vieno latvio ar esto.

Iš ko gyvenai, paklausiau? Darbų Italijoje, bent Romoje, yra daug, netgi tiems be leidimo. Atvykėlius tačiau išnaukdo vietiniai darbdaviai ir ankstyvesni imigrantai. Darbai dažnai yra perleidžiami už tam tikrą kainą. Už geresnį darbą reikia mokėti 500 dol., už prastesnį — mažiau. Didelę įtaką turi tautybė. Beveik kiekviena atbėgėlių grupė turi savo „darbo mafijas“, kurios rūpinasi savo tautiečiais. Dauguma darbo „agentų“ Romoje yra albanai ir rumunai. Vietiniai darbdaviai lengviau įdarbina atvykėlius iš rytinės Europos. Rytiečiai griebia bet kokią darbą, o pietiečiai sunkaus darbo vengia. Eina dirbti tik tada, kai „caritas“ — pašalpa šaltinis — užsidaro. Neretai dėl geresnių darbų įvyksta aršūs susikirtimai tarp „darbo mafiozų“. Tokiais atvejais Ita-

lijos policija nusikaltėlių per daug neieško. Kiekviena tautybė turi „savo teritoriją“, kurioje susirenkama pabendrauti. Aplinkiniai italai rytiečius toleruoja, nes jie savo vietoves užlaiko tvarkingai, nusikaltimų nedaug. Didelį italų pasipiktinimą išaukia negrų ir arabų elgesys. Aišku, vieni ir kiti kaltina italų diskriminaciją. Lietuvoje apie rasizmą negalvojau, bet Romoje tapau rasistu.

Kaip buvo su kalba? Kaip ir visur užsienyje. Pradžioje reikėjo pasitenkinti keletu žodžiu „aspetto“ — palauk ir „mi dispiare“ — sorry — atsiprašau. Tiems, kurie mokėsi lotynų kalbos, yra daug lengviau. Po pusės metų jau suprantai galeju nemažai, tik, kaip tas šuo, kuris žino, ko šeiminkas nori, žiūri į jį, tik negali atsakyti.

Kaip ilgai teko patirti Romoje? Teisės nuolatiniam apsigyvenimui neteko gauti po šešių mėnesių pastangų. Tačiau į depresiją nugrimzti neteko. Italai, net užsieniečius „bomus“, traktuoja žmoniškai. Gal todėl, kad jų tiek daug. Per Italiją Europą pakliūti bando azijatai ir įvairaus plauko afrikiečiai. Visi jie pripažįsta, kad italai badu mirti nelei.

Su ypatinga simpatija Pranas prisimena pietus Šv. Petro aikštėje. Į tą aikštę 12 val. kiekvieną dieną renkasi šimtai Romos „bomų“, stoja į eilę gauti kuponų. Su kuponais eina į šaltinę gatvelę, kur per langelį duodama dėžutė su tos dienos pietumis. Gavę dėžutes, vėl grupuojamasi pagal tautybes ir einama pietauti kur nors į parką.

Tokie buvo mano paskutiniai pietūs Romoje. Karabinieriai apsupo mūsų grupę, nuvežė į kalėjimą. Ant mano pasų uždėjo antspaudą „deportato“ — vertimo turbūt nereikia.

Prisipažinau, kad esu lituano.

SKELBIMAI

Paslaugos

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

A & S 24 HRS, 7 DAYS
HEATING & COOLING
NEW, SERVICE, REPAIR
(TONY) ANATOLIUS BACKO
773-617-6768 (lietuviškai ir rusiškai)
FREE ESTIMATE
Apšildymo ir šaldymo sistemų visapusiškas aptarnavimas ir instaliacija

Siulo darbą

Reikalingi darbuotojai
parduotuvių valymui TN ir IN valstyjose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.

Chicago family looking to hire live-in (6 days a week) nanny for care of 2 children, ages 2 and newborn. Must be fluent in English and have previous experience with an American Family and references available.

Responsible for the care and feeding of both children. Must be energetic and playful and in excellent physical shape, as long walks with children are required daily. Must be willing to adhere to strict schedule for children's feeding and sleeping. Green Card is not necessary, but must have valid Visa and be able to travel outside the USA and available during all holidays. Only applicants that are looking for a full-time position for a minimum of 3+ years. Excellent pay with terrific benefits included. No driving necessary, home is easily accessible from CTA/RTA. Light housekeeping for children only.
Serious inquiries only, call 312-944-5253.

Nekilnojamasis turtas

GREIT PARDUODA

Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS

- Čikagoje ar priemiestiuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gauti paskolą
- Pensininkams nuolaida

Century 21

New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

PATRIOT MORTGAGE COMPANY

- Finansuoja perkant nekilnojamąjį turtą
- Perfinansuoja turimą nuosavybę
- Pataria ir paaiškina finansavimo klausimais

ŽILVINAS KARALEVIČIUS
Tel. 630-393-5662;
773-456-8502

Įvairūs

PASIŪSKITE DOVANŲ I LIETUVĄ

-Dovanų parduotuvė-
www.FarAwayLT.com
Pristatymas Lietuvoje per 1-3 dienas.
Taip pat turime lietuviškų gaminių skyrių. Siunčiame daugumą šalių.

V.A.L. Auto Servisas.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Vairkio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184. Kalbame lietuviškai.

Čikagoje gimus lietuvis, folklorinės muzikos dainų rinkėjas „Leonardo“ (Leonardas Brumelis) kartu su Clevelande gimus lietuviu Tadas Gelazis 2001 m. lapkričio mėn. „Leonardo“ koncertavo Anglijoje, o lapkričio 23 d. atliko koncertą „Grove-Wood Tavern“ pajūpiuose, kur, savininkas yra T. Gelazis. „Leonardo“ naujausia CD vadinasi „Urban Suite“

Lino Johansonio nuotr.

Kuris automobilis laimės „2002 metų tautos automobilio“ titulą? Lapkričio pradžioje Lietuvoje paskelbtas jau penktasis geriausio 2002 metų automobilio rinkimo konkursas, kurio rengėjų yra Lietuvos žurnalistų autoklubas ir konkursą pristatanti paslaugų bendrovė „ERGO Lietuva“. Į geriausiojo 2002-ųjų metų automobilio titulą pretenduoja 24 mašinos

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

19-TAI PREMIJŲ ŠVENTEI PASIBAIGUS

Š. m. sausio 5 dienos popietėje Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos išpuoštoje salėje įvyko 19-toji JAV LB Kultūros tarybos Premijų šventė. Toji Premijų šventė buvo ne tik sėkminga, kuri praturtino mūsų lietuvių išeivijos kultūrinį gyvenimą, bet kartu paliko neišdildomą malonų prisiminimą.

Gera suprasdami ir įvertindami daugelio rengėjų bendro darbo pastangas, reiškiau nuoširdžią padėką Premijos šventę globojusiai LB Vakarų apygardos pirm. Angelei Nelsienei ir organizaciniam komitetui vadovavusiai aktorui Algimantui Žemaitiui. Dėkoju kitiems rengimo komiteto nariams: Daliai Gričienei, Valerijai Hale, Raimondai Kontimienai, Sigutei Mikutaitytei-Miller, Stasei Pautienienei, Amandui Ragauskui ir Adelei Reklaitytei. Dėkoju šventės programos vedėjams: Marytei Newson ir Tadui Dabšui; dėkoju už prasmingą

invokaciją kun. Stanislovui Anužiui; dėkoju LF igaliotinei Violetai Gedgaudienei, įteikusiai Lietuvių fondo čekius ir pasveikinusiai laureatus; dėkoju pianistei Eglei Janulevičiūtei, atlikusiai meninę programos dalį; dėkoju garbingam poetui Bernardui Brazdžioniui, pasveikinusiam Lietuvių rašytojų draugijos laureatę rašytoją Alę Rutą ir jai įteikusiam Lietuvių fondo čekį; dėkoju Lietuvos Respublikos garbės konsului Vytautui Čekanauskui, kuris pagerbė Premijų šventę savo dalyvavimu ir kultūrą įvertinančiu sveikinimu; dėkoju visiems programos rėmėjams, nes kiekvieno darbas prisidėjo prie šventės pasisekimo. Taipogi dėkoju visiems atsilankiusiems ir savo dėmesiu parėmusiems šį renginį.

Lai būna šie kuklūs žodžiai Jūsų visų darbų įvertinimas ir padėka.

Marija Remienė
JAV LB kultūros tarybos pirmininkė

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

„DARBININKO“ ISTORIJOJ „BALTA DĖMĖ“

Pranciškonų ir „Darbininko“ leidėjų paruoštas straipsnis „Darbininko“ nueitas kelias išspausdintas paskutiniame „Darbininko“ numeryje (12-28) duoda gana išsamų, šiek tiek pagrazintą vaizdą apie šio laikraščio nueitą kelią.

Straipsnyje suminėti ir išvardinti apie 15 redaktorių ir redakcijoje dirbusių žmonių, išskyrus du: paskutinius šešerius metus redaktoriumi dirbusį Julijų Kelerą ir ilgiausiai vyriausiu redaktoriumi išdirbusį kun. dr. Kornelijų Bučmį. Per paskutinius 3 dešimtmečius dirbusių vyriausiais redaktoriais žmonių nepaminėjimas — tai grubi klaida. Nemanau, kad tokią klaidą pranciškonai padarė per neapsižiūrėjimą. Tikriausiai minėti asmenys bus pranciškonams kuo nors nusizengę, tad ir nuspręsta jų pavardes iš istorijos ištrinti.

Butų gražų, kad vyks. Baltakis ar kitas atsakingas pranciškonas paaiškintų apie tą „baltą dėmę“ „Darbininko“ istorijoje.

Sigitas Pliura
Elmhurst N.Y.

NEMURZINKIME TIKROVĖS

Pranas Zaranka „Draugo“ 2001.12.21 d. „Laiškų ir nuomonių“ skiltyje klausia: „Ar gerbiame mūsų kardinolą? Taip! Nemurzinta tikrovė liu-

dija, kad gerbėme Vincentą kardinolą Sladkevičių, nors, kaip paeinantį iš palaimintojo Jurgio pertvarkytos Žemaičių vyskupystės, neturėjus teisės, okupacijos pasekmėje tebeprisklausiusios Varšuvos katalikų provincijai, sostą, taip lygiai gerbiame Audrą kardinolą Bačkį, ateinantį iš Vakarų ir sėdintį „niekam nebeprisklausomos“ Vilniaus arkivyskupystės soste.“

Al A. Simmons
Chicago, IL

DĖL VICEPREZIDENTO

Lietuvoje dabar ima kristaliuoti mintis, kad, renkant Lietuvos valstybės prezidentą, būtų kartu išrinktas ir viceprezidentas!

Tai sveika, sveikintina mintis! Tai brandinkime, populiarinkime šią gerą mintį, kad tautoje ji augtų ir ateinančių rinkimų metu realizuotųsi.

Lotynų kalboje „vice“ reiškia „vietoj“, „kaip“, savo reikšme atitinka žodžius „pavaduotojas“, „padejėjas“.

Kun. dr. Eugenius Gerulis
S. Pasadena, FL

DĖKOJU „DRAUGUI“ UŽ GRAŽŲ 2002 M. KALENDORIŲ

Kiekvienais metais „Draugas“ išleidžia gražius spalvotus kalendorius, bet šiais metais išsiskyrė iš visų, anksčiau išleistų kalendorių. Šių metų „Draugo“ kalendoriui parinkta tema yra labai prasminga. Tai mūsų tautos istorijos paminklai, apie kuriuos mažai žino ne

LR ambasadoje 2001 m. lapkričio 26 d., po pašnekesio su Vašingtono lietuvių visuomene. Iš k.: LR Krašto apsaugos ministerijos NATO departamento direktorius pulk. leitenantas Romualdas Petkevičius, KAM viceministras Povilas Malakauskas ir LR ambasadorius Vygaudas Ušackas.

tik čia augęs jaunimas, bet ir iš tėvynės prieš daug metų pasitraukę išeiviai. Jaunesnįji domisi ir nemaža dalis jų šias spalvotas iliustracijas išsikerpa ir iširėmuoja. Dėkoju „Draugo“ administracijai už šį sumanymą.

Giedra Gudauskienė
Los Angeles, CA

KITOKIA NUOMONĖ APIE KARDINOLUS

Gyvenant susmukusio JAV pašto pristatymo laikais — štai, gruodžio 18 d. „Draugas“ Floridon keliavo 16 dienų (ir tai dar ne rekordas!) — neįmanoma tuoj pat reaguoti į kai kuriuos pareiškimus. Šiuokart reiškiau kitokią nuomonę apie J. Tamukonio tos dienos numeryje mintis apie du kardinolus: Vengrijos J. Mindszenty (g. 1892, vysk. — 1944 m. 1975) ir Lenkijos S. Wysinski (g. 1901, vysk. — 1946, m. 1981). J. Tamukonis teigė, kad Lenkijos pirmo laikysena satelitinėje Lenkijoje kraštu atnešė Bažnyčios laisvę ir eventualų Lenkijos išsilaisvinimą, o Vengrijos primas į kompromisus nesileido ir tuo Bažnyčią Vengrijoje gal net suzlūgdė. Mano manymu, tai labai paviršutiniški teiginiai, reikalingi šio tokio aplinkybių įvertinimo.

Abu dvasininkai vyskupais buvo konsekruoti karo pabaigoje ir tuoj pat, beveik tuo pačiu metu, suareštuoti. Mindszenty buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos (yra duomenų, kad jo prisipažinimą kaltu valdžia išgavo vaisiais), jis iš kalėjimo išsilaisvino tik 1956 m. sukilimo metu ir, sovietų tankams sukilimą numalšinusi, kitus 15 metų praleido JAV ambasadoje Budapešte — tapo pabėgėliu nuo jį persekiojusio režimo. Višinskis gi niekad nebuvo teistas, jis buvo laikomas namų arešte ir, kai iš sovietų tremties Lenkijon grįžo bei satelitinę valdžią perėmė W. Gomulka, atgavo laisvę. Taigi svarbu, kad vienas jų faktiškai okupuotame krašte buvo pabėgėlis nuo vietinio „teisingumo“, o kitą — švelnėjanti marionetinė valdžia pati paleido laisvėn.

Čia ir glūdi esminis skirtumas turbūt Dievo jiems skirtame likime. Taip pat reiktų pastebėti skirtumus Lenkijoje

ir Vengrijoje: po 1956 m. sukilimo atstatyta valdžia Vengrijoje ir tolerantiškesnė Gomulkos Lenkija (gal po „pamokos“ Vengrijoje). Ieškant apibendrinančios išvados, gal būtų tiksliu sakyti, kad abu Bažnyčios princai savaip prisidėjo prie okupuotos vidurio Europos religinės bei politinės laisvės atstatymo.

Laiško autoriaus bandymas lyginti šių dviejų kardinolų laikyseną su lietuvių pranciškonų Kultūros židinio skauduliu absoliučiai nieko bendra neturi. Tai visai kita tema.

Antanas Dundzila
Port Orange, FL

PRANCIŠKONIŠKOS KALĖDŲ MIŠIOS

Laiške lietuviškai vaikystės draugė iš Vilniaus rašo: „Vakar pirmą kartą buvau Bernardinų bažnyčioje išlausyti šv. kalėdinių Mišių. (Ten dar vis 'klauso' ne 'dalyvauja'. PZ) Kiekvienais metais per Kalėdas stengiuosi pabūti vis ki-
toje šventovėje. Visa bažnyčia prikregta šieno, prieangyje

užtvertas asiliukas ir avelė, katė šnastinėja tarp žmonių. Vaikams džiaugsmas! Pranciškonai su gitara ir mažutėlių vaikų chorų giedojimo tokias linksmas kalėdines giesmes, kad norėjosi šokti. O pamokslas — nuostabus, optimistiškas, linksmas, su humoru. Leilūnų moterėlės nepatiktų. Man labai patiko“.

Komunistų laikais labai nuioškotos Bernardinų bažnyčios rektorius yra ir mums detroitiešiams pažįstamas tėvas Julius Sasnauskas, OFM.

Pranas Zaranka
Redford, MI

* Kalėdinių departamentas ir Lietuvos darbo birža bandys padėti susirasti darbą į laisvę išeinantiems kalinams. Teritorinėse darbo biržose per metus registruojasi apie 8,000 bausmę atlikusių asmenų. Iš jų tik apie 800 pavyksta įsidarbinti. Kolonijose darbų biržų atstovai organizuos „Darbo rinkos dienas“, kurių metu nuteistieji bus konsultuojami, kokias profesijas jie yra tinkami. (BNS)

„Yra ir pareigų.“

Dr. P. Kisielius

Vasario 16-tos dienos proga, užsakykite DRAUGĄ savo draugams, vaikams, anūkams, giminėms ir pažįstamiems (pirmą kartą prenumeruojant tik \$65.00 metams JAV) Mes nusišimsime gražų pranešimą, kad Jūs užprenumeravote DRAUGĄ jų vardu.

Siųskite:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

Dovanoja:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apvinklių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

MANO NUOŠIRDI PADĖKA

Šiandien gruodžio 16 diena, sekmadienis, o prieš metus buvo šeštadienis. Atsikėlėme, kaip paprastai, šeštadienio rytą. Diena graži, bet šalta ir labai daug sniego, bet reikia važiuoti į mokyklą. Šiandien Kučios, paruošiau ką žadėjau prisidėti, todėl reikia važiuoti. Juozas sako: „Žiūrėk, kiek sniego, nesvarbu, išvažiuosim, reikia važiuoti“. Kučios praėjo linksmai, kaip visados. Parvažiuojam namo. Viskas gerai. Susitvarkau savo indus, Juozui sakau — eik pailsėti. Jis nuejo į kitą kambarį ir staiga išgirstu labai skaudų dejavimą. Įbėgu į kambarį, mano Juozelis sėdi kėdėje ir nejuda... Žodžiais to skausmo negalima apsaityti, reikia išgyventi.

Štai jau metai (gruodžio 16 d.), bet jis man gyvas. Dar vis matau jį palinkusį prie mašinėlės ir vienu pirštu badantį raides.

Mišios užprašytos, žmonės sukviesti, vaišės paruoštos. Bet ta diena tokia padalyta, prieš Kalėdas. Atvažiuoju anksti rytą, taip neramu. Žiūriu į judėjimą, atsidūstu ir prašau — Dieve, padėk man. Ačiū Dievi, ačiū jums už tokį gražų dalyvavimą, kad savo dalyvavimu pagerbėte mano brangų žmogų. Jei jis matytų, tai sakytų: „Matai, jie atėjo, reikia tik kviesti“.

Nerandu padėkos žodžių, kartais žodis sustoja gerklėje. Nuoširdžiai dėkoju V. Kerelytei už tokį jautrų giedojimą, dėkoju M. Motekaičiui, dėkoju S. Petersonienei už tuos jaudinančius žodžius.

Dėkoju R. Šakenienei ir jos pagalbininkei už pagamintus užkandžius.

Ir labai nuoširdžiai dėkoju fotografui Degučiai už daugybę gražių padarytų nuotraukų, kurias man įteikė šią savaitę. Jei kas norėtų jas pamatyti — aš jas turėsiu sekmadieniais.

Su gilia padėka, lieku visiems dėkinga.

Pranė Masilionienė

A. † A.

RICHARDUI TARVYDUI

ir jo sūnui

RICHARDUI TARVYDUI II

tragišškai žuvus, nuoširdžiai užjaučiame šioje skaudžioje netektyje jo motiną LIUCIJĄ TARVYDIENĘ, seseris VILIJĄ ir SILVIJĄ bei visus gimines ir artimuosius.

Liūdime kartu su jumis.

Ona Čerskienė

Stasė Manvydienė

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“.

2001 m. gruodžio mėn.,
pagerbdami mirusiųjų atminimą,
„LIETUVOS VAIKŲ VILČIAI“
aukojo:

- a.a. George Bowman atm.: Vincas ir Ramunė Lukas - \$50;
- anūkėlės Madeline Glosten atm.: Ema Žiborienė - \$100;
- a.a. Jono Valantiejus-Valen atm.: Gertraud Valen-Valantiejus - \$100;
- a.a. Jono Ratniko atm.: Kazė Ratnikas - \$25;
- a.a. Marijos Stakienės atm.: Egidijus ir Irena Užgiriai, Aušrelė ir Arūnas Liulevičiai, Donatas ir Loreta Kavaliūnai, Arvydas ir Audronė Tamuliai, Vida ir Šarūnas Rimai, Ritonė ir Teodoras Rudaičiai, Aldona ir Ramojus Vaičiai, Slavenų šeima - \$415;
- a.a. Juzefos Venckienės atm.: Leonas V. ir Petrutė Venckai, Stepas ir Michelle Venckai, Romas ir Danutė Puodžiūnai, Vytautas ir Nijolė Baniukaičiai, Dalia Viržintas, Silvija Aleksūnas, Vytautas ir Romaine Jonaitis, Veronika Paovienė, Ema Venckienė, Stasė Rudokas, Verutė Ringevičiūtė, Vladas ir Elena Paliukoniai, Stasė Stralis, Chester ir Daiva Bakšys, Danguolė Ilginytė, Juozas ir Aldona Lekys - \$445;
- a.a. dr. Alinos A. Domanskienės atm. (papild.): Van Domanskis, Laura Lauciūtė - \$150. Iš viso - \$665;
- a.a. Elenos Grudzinskienės atm.: dukters Eugenia Tremanis, Nijolė (Val) Kent, Aldona (Gedas) Grinis, Rima (Antanas) Gudaitis, jos anūkai ir proanūkai - \$300;
- a.a. Adolfo Jelionio atm.: Sofija Jelionienė - \$50.
- a.a. Eleonoros Marčiulionienės atm.: Julius ir Birutė Lintakas, Aldona Buntinas, Arūnas ir Irena Draugelis, Vida ir Šarūnas Rimai, Pijus ir Danguolė Bielskus - \$155;
- a.a. Irenos Garunkštis atm.: Margaret Šerelis - \$50;
- a.a. Janės Kriščiūnas atm.: Margaret Šerelis - \$50;

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuoširdžiai dėkojame aukotojams. „Lietuvos Vaikų viltis“ padeda negaluojuantiems, tačiau turintiems viltį ir galintiems pasveikti Lietuvos vaikučiams.

„Lietuvos Vaikų viltis“, 2711 W. 71 st Street, Chicago, IL 60629.

„Saulutės“ pirm. Indrė Tjūnelienė, kardiologas dr. Rimantas Benetis ir „Dinamo“ sporto inventoriaus firmos direktorius Leonas Laskys Kauno kardiologijos klinikoje, kurioje per „Saulutės“ narius — Robert Duda ir Ginger Houghton — dr. Benetis įsigijo septynis kraujo apytakos aparatus bei daug kitos įrangos ligoninei. Labdara pėsniuntė Lithuanian Mercy Lift.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Janina Cukuriene, gyvenanti Chicago, IL, prasitęsda ma prenumerata. „Drauga“ paremė 75 dol. auka. Esame labai dėkingi!

Erika Navickaitė (sopranas) Vienoje, Austrijoje, dainuojanti operetų atlikeja, sausio 20 d., sekmadienį, 3 valp. Maria aukštesniosios mokyklos auditorijoje (6727 S. California) surengs koncertą „Tau dovanauju savo širdį“. Fortepijono partija atliks pianistė Gintė Cepinskaite. Bilietus įsigyti galite „Seklyčioje“ (2711 W. 71st Str.) arba „Lithuanian Plaza Bakery and Deli“ parduotuvėje (2616 W. 69th Str.).

Danutė Macernis iš Chicago, IL, prasitęsda ma prenumerata. „Draugui“ aukoa 50 dol. Esame labai dėkingi!

Rastas Lietuvos pilietės Rimos Balčienės pasas taksi automobilyje. Kreiptis tel. 708-289-5181.

„Draugas“ pakvietė Los Angeles Dramos sambūrį balandžio 14 d., sekmadienį, Čikagos Jaunimo centre vaidinti spektaklį „Melas šventykloje“, kurio autorius Viktoras Marčionas, režisuoja Petras Mazeļis. Šio veikalo premjera Los Angeles įvyksta sausio 12 ir 13 dienomis. Maloniai prašome paskirti balandžio 14 dieną šiai įdomiai pjesei. Los Angeles Dramos sambūrio vaidintojai neapvils žiurovų. Visus kviečia „Draugas“!

Saulius Šimoliūnas, gyvenantis Detroit, MI, atsiligin-damas už kalėdines atvirutes, „Draugą“ parėmė 50 dol. auka. Nuosirdžiausiai dėkojame!

KALĖDŲ EGLUTĖ ČIKAGOS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Kalėdos — pats gražiausias ir įstabiausias metų laikas. Kalėdos — lūkesčių išsipildymo, stebuklų metas. Kalėdos — labiausiai laukiama šventė.

Gruodžio 15 dieną, nuo pat ankstyvo ryto, Čikagos lituanistinėje mokykloje rinkosi kiškiai, snaigės, angelai, nykštukai ir kiti pasakų herojai, po Jaunimo centro koridorius

klaidžiojo pamotės nuskriausta našlaitė, o jai kelią rodė mėnuliai ir liepsnelės bei visi 12-ka metų mėnesių... Visi puikiai nusiteikę — mokyklos administracija, mokytojai, mokiniai ir jų tėveliai — laukė kalėdinio stebuklo — žibučiu viduržiemy...

Salėje vos sutilpo visi norintys pamatyti Čikagos lituanis-

BRIGHTON PARKE — METINIS SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį, sausio 13 d., po 10:30 val. lietuviškų Mišių Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave., įvyks JAV LB Brighton Parko apylinkės narių metinis susirinkimas. Laukiame visų apylinkės lietuvių, ne tik „narių“, kurie jau yra rėmėjų sąrašuose. Išgirsite apie valdybos su narių pagalba nuveiktus darbus, tikslus, ateities planus. Ypač norėtume matyti jau mūsų bažnyčią lankančius „trečiosios bangos“ žmones su naujais sumanymais, nauja energija siekiant lietuviybės išsivijimo išlaikymo. Po Mišių, prieš susirinkimą, bus renkamas LB solidarumo įnašas, kitose organizacijos vadinamas „nario mokestis“ (10 dol. metams). Nariai ypač prašomi šią progą atlikti savo solidarumo parei-

gą nelaukiant, kad išdinin-kas/e ateitų į namus, nes jų darbas nėra lengvas. Iki šiol mūsų apylinkė pasižymėjo solidarumo įnašu surinkimu vos ne 100 proc. Tačiau mūsų valdybos uoliosi išdininke Alina Vadeišienė atsisako šių pareigų ateityje. Todėl malonė-kite dalyvauti metiniame susirinkime arba neatidėliojant atsiųskite savo „duoklę“ paštu, įteikite ją sekmadieniais bet kuriam valdybos nariui. Būsime nuosirdžiai dėkingi. Reiškiu viešą padėką Alinai Vadeišienei už kruopštų darbą būnant išdininke Lietuvos ir lietuviybės išsivijimo naudai.

Salomėja Daulienė pirmininkė

JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba sveikina brightonparkietį LB narį Anatolijų Šlutą su JAV LB Kultūros tarybos paskirta premija už ilgametį darbą rengiant Amerikos Lietuvių radijo lai-das.

tinės mokyklos mokinių kalėdinį spektaklį „Dvylika mėnesių“ (scenarijus autorės Rolanda Varnauskienė ir Onutė Cvilikienė, režisierė Onutė Cvilikienė). Prieš prasidedant vaidinimui, visus susirinkusius su artėjančiomis šventėmis pasveikino mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė. Stebuklingu žiemos mišku pavirtusioje scenoje su nuostabiais lietuviškais žaislais padabinta Kalėdų eglutė (dekoracijų autorė — Daiva Blažulionienė,

padėjėjos — seselė Laima Kabišaitė, administratorė Virginija Bužienienė, Agnė Blažulionytė, Kristina Badaraitė, Giedrė Elekšytė, Rasa Milūnaitė, Milda Razumaitė) prasi-dėjo kalėdinis spektaklis.

Pagrindinius vaidmenis atliko 6 skyriaus moksleiviai Austėja Kaveckaitė, Arnoldas Sadkevičius, Liucija Baltūnaitė, Aleksytė Stalioniūtė, Jonas Smuikaitis, Rokas Zigmantavičius, Arūnė Ribikauskaitė, Eglė Dasevičienė, Gintarė Viršinskaitė ir Audra Milūnaitė (mokytoja Virginija Melone). Vargšei našlaitei nesusilti padėjo nuostabūs nykštukai, mėnulių, liepsnelių, snaigių ir angelų šokiai (choreografas Virginija Dargis ir Nijolė Pupienė, akompaniatorės Evelina Karalienė ir Rostita Strazdienė).

Kokia gi būtų pasaka be laimingos pabaigos? Žinoma, ir mūsų herojai pasisekė — savo kelyje ji sutiko daug geradarių, kurie jai padėjo ir... stebuklas! — vidury žiemos, Čikagos Jaunimo centro salėje prazydo paties tikriausios žibutės! O kad visų nuotaika būtų dar šventiškesnė, su artėjančiomis šventėmis pasveikino tėvų komiteto pirmininkas Jonas Butauskas, į kalėdinę mokyklos šventę atvyko pats tikriausias Kalėdų senelis! Senelis buvo sužavėtas visų mokyklos mokinių giedama kalėdine giesme (choro vadovė Dalia Gedvilienė) ir kaip iš gausybės rago pasipylė Kalėdų senelio dovanos...

Dar ilgai Jaunimo centro salėje šurmuliavo vaikai, jų tėveliai ir mokytojai. Vaikai džiaugėsi kalėdinėmis dovanomis, tėvelių paruoštomis vaišėmis, mokinių tėveliai dėkojo už puikiai suorganizuotą šventę, ir kažkur tolimoje vietoje tebeskambėjo paskutinės moksleivių kalėdinės giesmės „Džiaugsmingų šventų Kalėdų ir metų Naujų“ melodija...

Jolanta Baniene
ČLM atstovė spaudai

Per Kalėdų eglutę bendrai nuotraukai susibūrė Čikagos lituanistinės mokyklos darbuotojai. Stovi: Jolanta Bužinskaitė, Virginija Dargis, Vida Baliutavičienė, Nijolė Pupienė, Vilija Elekšienė-Powell, Laima Apanavičienė, Virginija Bužienienė, direktorė Jūratė Dovilienė, seselė Laima Kabišaitė, Hedvina Dainienė, Evelina Karalienė, Rota Jautokienė, Laima Viršinskienė. Sedi: Giedrė Elekšytė, Daiva Blažulionienė, Onutė Cvilikienė, Dalia Gedvilienė, Rasa Milūnaitė, Agnė Blažulionytė, Kristina Badaraitė, Edita Kibildienė.

Visa mokykla giedojo atsisveikinimo giesmę „Džiaugsmingų šventų Kalėdų ir metų Naujų“.

Čikagos lituanistinės mokyklės mokiniai (iš kairės) Paulius Šimkonis, Tomas Nedveckis ir Augustas Ambrizas su Kalėdų seneliu.

K. Badaraitės nuotr.

Žygiavo 1 skyriaus mokinukai — Otilija Borisovaitė ir Danielius Karosas.

BALFO pietų metu „Seklyčioje“ susitikę nuolatiniai BALFO pakuotojai. I eilėje iš kairės: Aldona Lekeckienė, BALFO pirmininkė Maria Rudienė ir Emilija Kantienė. II eilėje: Marta Ruikienė, Vitalius Lekeckas, viešnia iš Lietuvos Vanda Bukaveckienė, Valentina Gudienė, Jeronimas Tamkutonis. Trūksta Vytauto Juodkos.

„SEKLYČIOJE“ — POPIETĖ SU BALFO TALKININKAIS

Gyvenimas, kaip ir pati gamta, nėra demokratiškas ar teisingas. Jis ne visiems ir ne visada meiliai šypsosi ir gali kiekvienam ir kiekvienai iš mūsų parodyti savo aštrius dantis. Vieni iš mūsų ateina-me į pasaulį stiprūs, gražūs, geros šeimos, gerame krašte ir geru laiku. Kiti, be jų kal-tės, ateina į gyvenimą fiziškai silpni arba su negalimomis ir užauga fiziškai nepatraukliais asmenimis arba invalidais. Pagaliau vieniems iš mūsų gyvenimas suteikia progą savo kasdieniniu darbu užsi-dirbti ir sutaupyti rytdienai; kitiems jis, atrodo, nėra vien nesėkmės, kurios ne vieną iš mūsų gali padaryti ne tik vargšu, beturčiu, bet ir ligo-niu, o atėjus senatvei, netu-rinčiu namų, globos ar net val-gio.

Psichologai aiškina, kad šelpimas — dalinimasis savo tu-rimu turto su į vargą ar ne-laimės patekusiais asmenimis nėra žmonėms gimtas cha-rakterio bruožas — jis turi bū-ti išmokstamas mums augant iš tėvų ar įskiepijamas pavyz-džiais mums bręstant. Asme-nys, patys pernešę vargą, ne-priteiklius ar bėdą, geriau už-jaučia kitus ir yra dosnesni.

Priešingai, šeimose auginant vieną vaiką, dažnai jis išau-ga aštriu savanaudžiu. Iš pat mažumės jis nėra moko-mas dalintis su vaikišku turtu — žaislais, saldainiais, drai-sliais su savo broliukais ar sesutėmis. Gal neatsitiktinai dvidešimtojo amžiaus didžiau-si grobuonyrės ir tironai — Sta-linas ir Hitleris savo šeimose augo vienturčiais. Ši žmogiš-kumo dorybė — dalintis savo turimais ištekliais ne tik su savo artimaisiais, bet ir su sa-vo tautos vargšais — našlai-ciais, ligoniais, pabėgėliais ir į vargą patekusiais asmenimis yra pati svarbiausia žmogiš-kumo apraška. Užuojautes žodžiai, lygiai kaip ir malda, gali laikinai paguosti, bet jie, kaip akmenys, neaprengs skurdžiaus ir nepamaitins al-dijau...

Antro pasaulinio karo metu sukurtas Bendras Amerikos lietuvių fondas (BALFas), ap-jungiantis lig tol veikusias labdaros organizacijas, yra se-niausia Amerikos lietuvių šal-pios organizacija. Nors jos

centras buvo ir yra Čikagoje, kiti jos skyriai įsikūrę visuose lietuviškuose telkiniuose. Ka-ro pabaigoje atsirado dešimtys tūkstančių lietuvių pabėgėlių, išsiklaidžiusių po visą Va-karų Europą, o daugiausia jų buvo karo sugriautoje Vokietij-oje. Tų pabėgėlių padėtis bu-vo skurdi, kartais tragiška, — jie gyveno stovyklose — ap-griautose kareivinėse ar mo-kyklose, dažnai kelios šeimos susispietę vienam kambary. Maisto niekuomet nebuvo už-teklinai. BALFas, pagal išga-les, šelpė juos drabužiais, maistu, o kai kuriems sudarė darbo ir buto garantijas atvy-kti į JAV. Daugumai šių asmenų emigravus iš Vakarų Europos, BALFO veikla nukry-po į Suvalkų kraštą ir į Sibirą, kur radosi dauguma lietuvių tremtinių. Nepaisant drastišk-ųjų sovietų varžymų, BALFas juos šelpė pagal išgales.

Dabartiniu metu, norėda-mas padėti Lietuvoje esan-tiems našlaičiams, vargšams, invalidams, tremtiniais ir daugiavaikėms šeimoms, BALFas nuolat renkasi ir savo tautiečius. Jis kreipiasi į tuos, kurie gali išgirsti savo tautiečių pagalbos šauksmą, nes yra tokių, kurie niekuo-met nenori to girdėti. Iš suau-kotų pinigų ir sunestų varto-tų, bet dar gerų drabužių BALFas savanorių pagalbini-kų dėka į Lietuvą ir į Su-valkų kraštą kas savaitę iš-siunčia daugiau kaip 40 siun-tinių, sveriančių maždaug po 35 svarus. Į siuntinius yra pa-kuojami drabužiai, batai, vita-minai, aspirinas ir maisto pro-dukta. Pagal vedamą kartotė-ką, tokie siuntiniai eina vartan-tiems šeimoms — Sibiro tremtiniais, invalidams ar daugiavaikėms šeimoms. Dau-gelis tokių šeimų yra reko-menduojamos vietinių katali-kiškų organizacijų. Gavėjams, neparašiusiems gavimo ir pa-dėkos laiško, daugiau siunti-nių nebesiunčiama. Pereitais metais vien už šių siuntinių persiuntimą BALFas sumokė-jo apie 34,000 dolerių. Be siuntinių, BALFas įvairias or-ganizacijas Lietuvoje remia pinigais. Taip pereitais metais „Betanijos“ vargšų valgykla Vilniuje gavo 30,000 dol., įvai-rūs senelių ir našlaičių namai — 33,000 dol., jaunimo sto-

vyklos ir studentai — apie 24,000 dolerių.

Daugelio Lietuvoje esančių labdaros organizacijų veikla būtų daug mažesnė ir siau-resnė be Šiaurės Amerikos lie-tuvių paramos. Savo veiklai pasigarsinti jos kartais „pa-miršta“ viešai paskelbti gautą paramą iš užjūrio lietuvių ar-ba ją sumenkina. To pavyz-džiui gali būti ir Vilniaus arki-vyskupijos amatų centro ati-darymas. Šių metų „Bažnyčios žinios“ (Nr. 19) aprašo to ama-tų centro, siekiančio padėti jaunam žmogui išmokti ama-to, atidarymą. Šią santrauką persispausdino „Draugas“ lap-kričio 24 d. laidoje. Ten sako-ma, kad „viena iš pirmųjų or-ganizacijų, parėmusi šio cen-tro kūrimąsi, yra Amerikos or-ganizacija BALFas“. Tačiau Vilniaus arkivyskupija ar „Bažnyčios žinios“ „pamiršta“ paminėti, kad BALFas šios amatų mokyklos įsteigimui paaukojo 500,000 (pusę milijono) dolerių, o be šios sumos amatų mokyklą įsteigimas būtų likęs vien svajone.

Per paskutinius kelerius metus prieš Kalėdų šventes plačiai žinomi labdaros gera-dariai Maria ir Antanas Ru-džiai, išreikšdami savo padėką BALFO talkininkams, jo veik-lai aukojantiems savo laiką, sukviečia juos į „Seklyčią“ ir savo asmeniškoms lėšomis juos pavaišina. Jau nuo 1972 metų Maria Rudienė, Ameri-koje gimusi lietuvaite, suman-ia vadovauja BALFO or-ganizacijai ir jos plačiai veiklai, savo lėšomis dažnai besilanky-dama BALFO reikalais Lietu-voje. Jos pasiaukojimas BAL-Fo šalpos veiklai, nepaisant paskutinių metų pergyven-tų sveikatos problemų, yra tie-siog neįtikėtinas.

Šiais metais BALFO talkin-tojų pietus „Seklyčioje“ įvyko gruodžio 18 d. Susirinko dau-giau kaip 30 asmenų iš platių Čikagos apylinkių.

BALFO centrinė valdyba ir kartu Marquette Parko sky-rius yra įsikūrę Čikagoje, „Draugo“ patalpose, 4445 W. 63rd St. Čia BALFas priima atnešamus drabužių ir kitokių gėrybių aukas. Kaip lietuvių patarlė sako, yra daug geriau aukoti, negu prašyti. BALFO įstaiga veikia savaitės darbo dienomis nuo 9 v. r. ligi 4 val. vakaro.

Jeronimas Tamkutonis

„Seklyčios“ popietės dalyviai. Iš kairės: kun. Jaunius Kelpšas, BALFO vicepirmininkas kun. Jonas Juozupaitis, BALFO vicepirmininkas kun. Jonas Kuzinskas, Bronius Silionas, kun. Alfonsas Svarinskas, Cicero BALFO skyriaus pirmininkė D. Rosta Motušienė.